

ERİK AĞACI ÖYKÜ

Edebiyat Kültür ve Sanat Dergisi

Kasım - Aralık Yıl: 3 Sayı: 18

Orman Hışırtilarından Daha Şahane Ne Var! (Knut Hamsun)

Heybet **Akdoğan**

Kerime **Bistami**

Rıdvan **Yıldız**

Cemal **Karsavran**

Ali İhsan **Tarman**

Sude **Yenin**

Enûma **Elis**

Osman **Akyol**

Gonca **Dolu**

Faik **Kumru**

Muammer **Polat**

Elif **Güler**

Halis **Tamkoç**

Nihal **Danışman**

Ali **Demir**

Veysel **Başer**

Orhan **Aksoy**

İsmail **Okutan**

Sinan **Şuekinci**

ERİK AGACI

2 Aylık Sanat-

Edebiyat E-Dergisi

Yıl: 3 Sayı: 18

Kasım - Aralık Sayısı
2022SAHİBİ VE GENEL
YAYIN YÖNETMENİ

Serpil Tuncer

YAYIN KUTULU

Serpil Tuncer

Fatma Türkdöğün

Hatice Eğilmez

GRAFİK TASARIM

Cemre Yılmaz

WEB TASARIM

Ömer Can Talu

İLETİŞİM

meltemfas@hotmail.
com

Yazıların hukuki
sorumluğu yazana
aittir. Dergideki yazılar
yayınlansın veya
yayınlanmasın veril-
mez. Dergideki yazılar
kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.

ISSN 2458-9063

İÇİNDEKİLER

SİYARA

Heybet Akdoğan

3

DÂR-I DÜNYA

Kerime Bistami

4

ADIN YAZILI GÜN SONLARINA

Rıdvan Yıldız

5

SICAK YÜREĞİN KALPTEN KALBE SESLENİŞİNLE

Cemal Karsavran

6

GİTMENİN ÖZNESİ

Ali İhsan Tarman

7

GÖKYÜZÜNE HASRET

Sude Yenin

8

MÂÎ BİR KUBBE

Enûma Elis

9

DELİLİĞİN KIYISINDA YAŞAMLA DANS

Osman Akyol

10

KARA ÇAĞ

Gonca Dolu

11

YANLIŞ KARAR

Faik Kumru

12

DİYET

Muammer Polat

17

PARMAKLAR

Elif Güler

18

YARA BANDI

Halis Tamkoç

25

ALACAĞIN OLSUN SEVİL

Nihal Danışman

30

SEN HİÇ LEYLEK GÖRDÜN MÜ?

Ali Demir

34

GELİBOLU'DA ÖĞRETMEN OLDUM

Veysel Başer

38

TUHAF BEBEK

Orhan Aksoy

47

EFSUNLU DAĞ KOKUSU

İsmail Okutan

58

DİONYSSOS

Sinan Şuekinci

61

Heybet Akdoğan

SİYARA

gün devrildi
kor gibi biten bir ömrün bağrında
el ayak çekildi sinemizden
güneş ve ay gibi
yanıp söndü hayallerimiz
kuşandıkça zamanı
sessiz feryatlar düştü sözümüzün üstüne

her şey yabancı kesilirken bize
sığınmak kırık bir umuttu
vuslatımıza sızan
sürgün hicranlardı siyara

anıların kollarına bırak kendini
hafif bir yel gibi okşasın özlemim seni
sislenmiş hatıralarımızın arasından
bir su damlası gibi sıyrılıp
gözlerinden akacağım

tüm acılarımız
artık kuşların kanadında
sabrımız
gül misali sallanıyor siyara

ödediğimiz her bedel
gökyüzünün rahmeti
müjde meleğinin getirdiği gelinlik
kutlu cefanın hediyesidir

aşkın beyt'ül gazeli
sonsuzluğa
o ebedi kurtuluşa
gök kubbe altında
yana yana
bizi kendine yâr kılıyor

gün bugündür siyara
biz kül oldukça
dervişler nefes verecek yangınımıza

Kerime Bistami

Dâr-ı Dünya

Meftun olmuş gök perde
Seyran eder iken arzı
Nağme okur bülbüller
Açar âlemi esrarı

Bir yolcudur geçen
Mukim olmaz, dünya hanı
Bilir ki, sırrıdır imtihanın
Etmez gül dikenden ahu zârı

Rıdvan Yıldız

Adın Yazılı Gün Sonlarına

saçların yüzümün sabahı olmuş
senin çağın başladı, iste bu yağın kar
beni yanına çivile, tuvalde izin var biliyor-
sun
damarlarında öpülmüş güllerin dudağı.

daktiloya çekilmiş şiirler* kağıtlar bomboş
sana hiç dokunmadı sesimdeki bebeğin
şefkati
yüzüme ter getirdi, elinde ferahlığın
teninde kaç kere mayaladın adımı?

çiçekleri sevemiyorum, elin değmiyor
elime
herkesin gözü üstünde, ay ışığı sır değil
beni kaç karanlığa gömelim, kaç türküye?
bir solukta dinlesem boynunda geceyi...

yeni doğmuş gibi uzaktım dünyadan
kenarı yırtık günler dolaştım boş evlerde
kuş esintisi başladı, göğsüm daha geniş
gamzelerinden sağlıyor güneş,
yeni geldi yaşamanın zamanı

Cemal Karsavran

Sıcak Yüreğin Kalpten Kalbe Seslenişinle

özlemimdesin sevdiğim hayalinle
göz kapaklarımda dinleniyor bahar
tebessümlerim seninle olan mutluluk
gelip geçen gözlerimden kare kare

her karede umutlar yeşile çalar
sen gelirsin bahar sıcaklığı ile
bir ben olursun benden içeri
bir ihtişam meleğisin güzelliğinle

gözlerinin karasında kayboluyorum
mavilerde bulup denizlerin enginlerinde
güneş kadar güzel kırmızılar içinde
ısınyorum sevginin sıcaklığıyla

şimşekler çakıyor yüreğime seninle
bir ezgi tutturuyorum dudaklarımda
sevdadan aşktan yana söylenen
uzak diyarlar canlanıyor özleme

sen oluyorsun kulaklarımda ezgilerle
duygularıma yağıp hislerimde
duyumsuyorum içtenliğini
sıcak yüreğin kalpten kalbe seslenişinle

Ali İhsan Tarmar

Gitmenin Öznesi

Sen giderken gülüşün kaldı buralarda.
Bir masa her zamankinden daha anlamlı neden olur?
Dokundun, gözlerin değdi biraz oyalandın
Sonra nefesin bahçeyi gezdi
Uzaktardaki taylar ilk koşularını senin için yaptı
Bu kısmı bilmiyordun - şımarma - diye
Şimdi bir anne meraklandı gece karanlığı gibi
Hangi duayı seçse iyileşirsin
Çocukken elma kabuğundaki yıldızları sever miydin?
Balı ayın içinde evi olan Ay dedenin yaptığını düşünür müydün?
Bunlar o çocukluğun en şahane hayaliydi
Anneannem, sen kabullenip mutlu olasın diye söylediklerini tasdik ederdi
İşte bir çocuk hayaliyle mutlu olması için baş başa bırakılır
Bir yıldızın kayarken arkasından tozunu bırakarak karşıya geçmesi
Dünyanın en güzel hediyeleriydi.

Sude Yenin

Gökyüzüne Hasret

Ey sen, gökyüzündeki özgür kuş!
Kanat çırpışlarının kıymetini bil
Esaret yok senin mayanda
Özgürsün, mutlusun ve tasasızsın

Ey, sen gökyüzüne süzülen uçurtma,
Püsküllerinin rüzgârın etrafına kapılmasının
kıymetini bil.
Süzülemezsin istesen de gökyüzünde,
Özgürlüğün elinden alınırsa.

Ey sen, göğşe doğru yükselen balon,
Sen de patlayana kadar huzurun tadını
çıkart
Özgürlüğün tadını çıkar doya doya.
Yaşa bütün benliğinle o güzel duyguyu.

Ben, gökyüzüne hasret; uçsuz bucaksız
maviliklerde
Bir yelkenli olup özgürlüğümü bekliyorum
Bekliyorum da aşkla bekliyorum, sabırla
bekliyorum.
Kopacak mı bir gün bu zincirler yüreğim-
den?
Tutsak eden bu zincir, ne zaman kopacak
benliğimden?

Gökyüzüne hasretim şimdi başka sevda-
larda
Çaresizce bekliyorum kavuşmayı âşığıma
Ne denli bir özlemdir bu sevda?

Tarif bile edemiyorum

Ben, gökyüzüne hasret boynu bükük bir
çocuk
Vatanıma, toprağıma, özgürlüğüme
hasret
Susamış bir ceylan misali bekliyorum
özgürlüğümü
Sabırla, sükûnetle bekliyorum.

Enûma Eliş

mâî bir kubbe

kırmızı bir yumak
mâî bir kubbe
bize gülünç gelen fırtınalar
bir kusur işlediysek bize göster
telaş içinde günler
içimde hafifliği kokuyor
dışarıya taşan çatısından damlıyor
"Seni seviyorum" düğüm parçaları
hiçbir ipin ihtişamı yok, koparken
sesler bağıyor kendini
üstüme eğiliyor gözlerim
bir kenara çekiliyorum
bir ölümlüyü yoldan çıkarıp
gökyüzünü açarak
düş, tüm dallarından
kalbini gıcıklayan kanat parçasını uç
eğelememiz mi gerekir yavaşından
hayat geçiyor göz önünden
sırtımıza dünya hırkasını örerek

Osman Akyol

Deliliğin Kıyısında Yaşamla Dans

Enteller
Çekerken dantel dantel

Varoluş sancılarını
Kuştüyü
Yataklarında

Ağır ağır

Dans ettim
Kıyısında

Deliliğin

İpsiz,
Sapsız

Bir o yana, bir bu yana
Atarak
Gövdemi

Küçücük bir daldı
Belki de

Tutan
İp cambazı yüreğimi
Ha koptu
Ha kopacak

Gonca Dolu

Kara Çağ

Nafile olur ölümler diyarına tuzak kurmak
Yeri yırtarcasına geliyor
gölgeler
Yalnızlığın ellerindeki cesaretim
titriyor

Sırlar yatağına akıyor terim ve
başlıyor karanlığım

Öpmek istemiyorum
Kaderin biçtiği hüznü
Duvağı açılmamış aşkları
Uykularda yaşlandırdı

Acı bir şarkı fısıldıyor kadının
ağlayan kanı
Mağlubiyeti çınlıyor
Kırdığı bedenimde

Biri daha
yarın biri daha düşecek
Toprağı üstüne çekerek

Ürkütücü kampana çalınca
İçimde ayaklandı sancılar
Susuşlara çarptı
Baş kaldırışım

Bir başka hayat sesleniyor
bilincime
Bu kara çağı
sustur dilinde

Devrim gibi ayaklanacak o an
yanında uyuyan kanın

Faik Kumru

Yanlış Karar

Babası öğretmen olan Ayşe'nin mutlu bir günüydü. Arkadaşları ile beraber kütüphanede derslerine çalışmışlar, birazcık gezmişler ve sonrasında da herkes evine dönmüştü. Kızların birlikte yaptığı bu faaliyet, hem bir eğlence hem de kendilerini yenileme adına güzel bir aktiviteydi.

Ertesi sabah olacaklar ise kimsenin aklının köşesinden dahi geçmezdi. Ayşe'nin öğretmen olan babası hakkında aslı astarı olmayan nahoş söylentiler çıkmıştı. "Devlet düşmanı" gibi içeriği ve kapsamı belli olmayan garip bir sınıflandırma neticesinde fişlenmişti. İsmi bilinmeyen birileri tarafından iftiraya uğramıştı. Bunun sonucunda da idari işlem başlatılmış, açığa alınmış ve nihayetinde aynı hafta içinde de mesleğinden ihraç edilmişti. Yani yıllardır severek ifa ettiği ve âşık olduğu kutsal mesleği elinden alınmış, tamamen işsiz bırakılmıştı.

Hadise, adliyeye intikal etmiş, savcı, önüne konulan bu iddialara inanmadığı halde, bu gibi olaylara yönelik siyasi baskı gördüğü için kısa bir iddianame hazırlamak zorunda bırakılmıştı. Dava'nın intikal ettiği ağır ceza mahkemesinin reisi hâkim Rifat Bey ise dava dosya-

sını incelemiş, değerlendirmiş, olayın içeriğini az çok tahmin ettiği halde, diğer iki üye ile birlikte acımasız bir şekilde en üst seviyeden bir ceza vermişti Fikret Hoca'ya. Mahkeme reisi, kendi kızı Fatma'nın da yakın arkadaşı olan Ayşe'nin babası Fikret Hoca'yı tanıyor-du üstelik. Ancak bu misal olaylara gösterilen devlet refleksi yönünde tartışmalı bir yargıda bulunulmuş ve olmaması gereken bir hüküm verilmişti.

Hâkimin de bir kızı vardı, Fatma, dünya tatlısı. Şeker şerbet kıvamında çok tatlı bir dili vardı, herkes severdi Fatma'yı. Bir gün at çiftliğine gitmişlerdi babasıyla. Fatma, ata binmeyi çok seviyordu. Fatma ile Ayşe aynı sınıfta ve yan yana sıralarda oturuyorlardı. Birbiriyle çok iyi arkadaşlardı aynı zamanda.

Fatma babasıyla birlikte ayda bir at binmeye giderlerdi çiftliğe. Fatma'nın babası ağır ceza hâkimiydi. Çok sert bir mizaca sahip, enteresan biriydi. Bazı günler aniden kişiliği değişir, dost canlısı biri olur, önüne gelene selam verirdi; bazen de yanına kimse yaklaşamaz, herkesi haşlar geçerdi, öylesine metcezir misali değişik bir karakteri vardı.

Devletçi bir tavrının olması, verdiği

kararlara da yansiyordu. Oysa her vatandaşın devlet karşısındaki güçsüzlüğünün ve çaresizliğinin en yakın şahidi de bizzat kendisiydi. Öğrencilik yıllarında bu gibi hadiselerin, hayatına yansımalarını en yalın haliyle kendisi de yaşamıştı. Ancak zaman içinde, arkadaşlarından birçoğu gibi o da evrilmiş ve statüko çizgisinde yörüngesini değiştirmişti. Hâlbuki insan hakları çerçevesinde, herkesin sahip olduğu devredilemez hakları koruyacak olan yargıç cübbesini giymiş ve adalet terazisini elinde tutan adil kişilerin olduğu da aşikârdı.

Hafta sonları alışkanlıkları gereği yine aynı yere, at çiftliğine gitmişlerdi. At çiftliğinin sahibi, onları uzun zamandır tanır ve severdi. Ne kadar da büyük bir yerdi; her taraftı binalarla dolu birçok at harası vardı. Sanki domino taşlarını yan yana dizmişler de, bir hareket ile hepsi peşi peşine devrilecekmiş gibi dururdu bütün binalar.

Fatma en çok uzun yeleli atlara binmeyi severdi. Ata bindiğinde, sanki gökyüzünde süzülüyormuşçasına hissedirdi kendini. Hakikaten de atlar onun bu duygusunu bilirmişçesine, Fatma'yı hiç sarsmadan üzerinde taşırdı, rahvan bir şekilde. Bütün dünyası değişir, rüyada gibi hissedirdi kendini. O sırada hiç beklenmeyen bir şey oldu. Sakin bir şekilde giden at, birdenbire huysuzlandı ve dörtlüye koşmaya başladı. Atın üstündeki Fatma ise neye uğradığı şaşırmasıyla birlikte kendini bir anda yerde buldu. Bütün çabasına rağmen düştüğü yerden bir türlü kalkamıyordu. Babası ise ne yapacağını şaşırarak, anlamsız bakışlarla etrafını süzüyordu. Fatma, onun tek çocuğuydu. Onun için yapamayacağı

hiçbir şey yoktu. Bütün dünyası Fatma'ydı. Uzun bir süre böyle şaşırarak bir durumda bekledi.

Bu durumu fark eden birisi gelip, Fatma'nın babasını ikaz etmeseydi, bu şok hali devam edecekti. Bu uyarı neticesinde kendine gelen Rifat Bey, hemen 112 acili arayarak ambulansın gelmesini sağladı. Dakikalar içinde gelen ambulans ile Fatma'yı hastaneye götürdüler. Yapılan tetkiklerin ve röntgen filminin incelenmesi sonucunda önemli bir sağlık probleminin olmadığı belli oldu ancak, bir iki gün müşahade altında tutulmasının iyi olacağı doktor tarafından ifade edildi.

İki gün sonra hastaneden taburcu olan Fatma'yı ilk ziyaret eden, en yakın arkadaşı Ayşe olmuştu. Ayşe'nin durgun hâli Fatma'nın dikkatinden kaçmamıştı. Hal hatır faslından sonra, okuldan haberler falan derken, Ayşe, "Çok durgun görünüyorsun, bu halin nedir canım arkadaşım?" dedi. Ayşe de olan biteni bütün detayları ile bir bir anlattı, sözü biter bitmez de elinde olmadan ağlamaya başladı. Fatma, bu üzücü haberle adeta şok olmuştu. Ne diyeceğini, ne söyleyeceğini bilemedi. Babasının, hem de en yakın arkadaşının babasını ki Fikret Hoca'yı en iyi tanıyanlardan biri olduğunu çok iyi biliyordu. Bu yüzden, babasının vermiş olduğu bu karara son derece üzülmüştü.

Her ikisi de bir süre sessizce bekledikten sonra, Fatma, "Her şeyde bir hayır vardır sevgili arkadaşım. Belki de bu

üzücü durum, bütün gerçekleriyle ortaya çıkacak. Sonunda bekleyip göreceğiz." diyerek konuşmasını bitirdi.

Fikret Hoca, avukatı vasıtasıyla, orantısız bir şekilde verilen bu yanlış karara itiraz etmiş ve vakit geçirmeden temyiz mahkemesine başvurmuştu. İçi çok mu çok rahattı. Hayatı boyunca, her zaman öğrencilerinin fikri yönden gelişmesini desteklemiş ve bu istikamette de büyük çabalar harcamıştı. Öğrencileri ve öğrencilerinin velileri, Fikret Hoca'nın bu gayretlerini bilir, takdir eder ve her gördükleri yerde teşekkürlerini kendisine iletirlerdi. Bu müspet/olumlu geri dönüşlerden çok memnun olurdu.

Şimdi ise beklemekten başka hiçbir çaresi yoktu. Eşi ve kızı da biliyorlardı ki hakikat kendini belli edecek ve gerçek bütün çıplaklığıyla ortaya çıkacaktı. Onların da içi gayet rahattı. Zira zaman her şeyin ilacı değil miydi? Fikret Hoca da elinden gelen, yapılması gereken ne varsa bütün adli işlemleri sırasıyla yerine getirmişti. Bunları yaptıktan sonra, sırada olan şey ise geçimlerini sağlayacak bir iş bulmaktı. Ne iş yapabilecekti veya nasıl bir iş yapabilecekti. O, bütün ömrünü öğrenci yetiştirmeye adanmış hakiki bir muallim, gönlü insan sevgisiyle dopdolu gerçek bir öğretmendi.

Mahalledeki komşuların aileye bakışları ani bir şekilde değişmeye başlamıştı. Görünen sadece iftira, mahkeme, iş ve aş meselesi değildi. Yavaş yavaş

toplumdan dışlanma emareleri de kendini göstermeye başlıyordu. Bir zamanlar, yerlere kadar eğilerek verilen selamların yerini, başını ters tarafa çevirmeler almıştı. Bu durum da giderek hoş olmayan bir aşamaya gelmeye başlamıştı.

Fikret Hoca, mevcut durumu eşi ve kızıyla etraflica konuşmaya ve devamında da nasıl hareket edeceklerini uzun uzun o akşam değerlendirmeye aldılar. Vardıkları karar; yaşadıkları şehri vakit geçirmeden hemen değiştirmekti. Başkaca da bir seçenekleri kalmamıştı zaten, çünkü yaşadıkları bu şehir küçük bir yerdı. Neredeyse herkes birbirini az çok tanıyordu. Böyle bir olay da olunca, artık daha bir göz önündeydiler.

Aldıkları karar doğrultusunda, başka bir şehirden küçük bir ev tuttular, kiraladıkları ufak bir kamyonu eşyalarını yükleyerek ve kimseye de haber dahi vermeden, yıllarca huzur içinde yaşadıkları kendi memleketlerini terk ettiler. Gitmeden önce, sınıf arkadaşlarının haberi olmadan Ayşe'nin okulundan ilişkisini kestiler. En azından gidecekleri şehirde kimse kendilerini tanımıyor olacaktı. Bu rahatlık bile kendilerini sakinleştirmeye yetiyordu.

Aradan birkaç ay geçmişti. Fikret Hoca, yeni taşındıkları şehirde inşaatları dolaşüyor ve yapabileceği bir iş arıyordu. İnşaatin birinde, sıva işlerini yapan ustanın birine durumunu anlattı ve yapabileceği bir iş verilerse çok mutlu olacağını söyledi. Sıvacı ustası merhametli biri çıktı ve Fikret Hoca'ya bir iş verdi. İnşaatta sıvacının yanında çalışmaya başlamıştı. Çimento torbalarını taşıyor, sıva harcı hazırlıyor ve diğer işleri de gücünün yettiği nispette

yerine getiriyordu. Yevmiye olarak çok iyi bir para alamasa da aldığı ücret ihtiyaçlarını az çok karşılıyordu. Lakin bazı zamanlar gücünün tükendiğini hissediyordu. Ne var ki piyasada kendi durumunda olan insanlara iyi gözle bakılmıyordu.

Ayşe yeni okuluna başlamış, yeni yeni uyum sağlamaya çalışıyordu. Ayşe, akli başında, herkesle iyi geçinen ve her arkadaş ortamına adapte olabilen zeki bir kızdı. Önünde uzun bir hayat vardı ve bu hayata en güzel şekilde hazırlanmak gerektiğini çok iyi biliyordu. Onun için derslerine çok iyi çalışıyor ve üniversite sınavları sonunda en iyi yeri kazanacağını hesabını yapıyordu. Önündeki en büyük hedefi ve en güzel tercihi ise bir hukuk fakültesiydi.

Fikret Hoca'nın eşi de temizlik işleri yaparak ev bütçesine katkıda bulunuyordu. Herkes üzerine düşen görevleri sonuna kadar yapmaya gayret sarf ediyordu. Talihsizliklerin peşlerini bırakmaya niyetleri yoktu anlaşılan. Normal günlerden birine daha başlamışlardı ki gelen bir telefonla dünya başlarına yıkılmıştı. İnşaatta çalışan Fikret Hoca'nın başına çimento torbası düşmüş ve olay yerinde son nefesini vermişti.

Bu acı olayla yaşamları altüst olmuştu. Ne yapacaklarını, ne söyleyeceklerini bilemediler. Yapabilecekleri bir şeyleri yoktu. O acı ve hüznün içerisinde, son vazifelerini yaparak cenazeyi defnettiler. Hoca'nın çalıştığı inşaatın sahibi, Ayşe ve annesine, kendilerine uzun bir müddet yetecek miktarda bir para verdi. Aynı zamanda da bu durumdan duyduğu üzüntüsünü ileterek

başsağlığı diledi. Uzun bir süre bu hüznün hali devam etti. Aylar ayları kovaladı. Ayşe üniversite sınavına girmiş ve hedeflediği hukuk fakültesini kazanmıştı.

Okullar açılmadan önce, annesiyle beraber hukuk fakültesini kazandığı şehre taşındılar, bu yeni hayatlarına da alışmakta güçlük çekeceklerini ama başka bir seçeneklerinin de olmadığını biliyorlardı. Annesi, yeni bir temizlik şirketinde iş buldu ve aynı hafta içinde çalışmaya başladı. Ayşe ise hedeflediği yeni mesleği adına, derslerine olduğundan daha fazla önem vereceğini ve zamanın büyük bir bölümünü hayaline ayıracağını farkındaydı. Başarılı bir öğrencilik hayatı olmuştu, hâlâ aynı şevk ve aynı heyecanla yaşantısına devam ediyordu.

Okula başladığının ikinci günü öğle saatlerinde aşağıya, kantinin bulunduğu bodrum katına inmişti. Bir de ne görsün, gözlerine inanamadı, uzakta bir masada lise arkadaşı Fatma oturuyordu. Hiç vakit geçirmeden hemen yanına gitti. Fatma da aynı anda Ayşe'yi görünce, sevincinden çıldırdı adeta. Koşarak gitti ve arkadaşına sımsıkı bir biçimde sarıldı, sanki hiç bırakmayacakmış gibi.

Kucaklaştılar, birbirini öpücüklere boğdular, sarıldılar ayrıldılar, tekrar sarıldılar ve ayrıldılar. Sonra her ikisi de sakinleşince, masaya oturup koyu bir sohbete başladılar. İki candan arkadaş, ayrıldıkları günden kavuştukları bu güne kadar neler yaşadı iseler hepsini teker teker

saatlerce birbirine anlattılar. Çok dertleştiler, birbirlerine çok sarıldılar, çok ağladılar, çok çok çok...

En çok da Ayşe, Fatma'nın babasının, kendi babasının davasından sonra sağlık durumunun bozulduğunu, kanser hastalığına yakalandığını ve sonrasında da öldüğü haberine çok üzüldü. Kendi babasının durumunu da sohbetin başında anlatmıştı arkadaşına. Yine eskisi gibi kol kola okuldan çıkarak ve annelerini de yanlarına alarak hep birlikte öğle yemeği için güzel bir lokantaya gittiler. Doya doya hem sohbet ettiler hem de güzel bir yemek yediler.

Yemek masasında ve annelerinin yanında, okulu bitirdikleri zaman, beraberce avukatlık bürosu açacaklarını, haksızlığa uğramış suçsuz ve günahsız insanlara ellerinden geldiğince yardım edeceklerine dair birbirlerine yemin verdiler. Her ikisinin gözleri ıslı ıslıydı. Ve gelecek güzel günlerde, mutlu ve huzurlu yaşamak için ümit yenilediler.

Muammer Polat

Diyet

Karşımda dikiliyordu.

Utancından yüzü pespembe olmuştu.

Yüzündeki pembenin tonu içinde bulunduğumuz durumu net bir şekilde anlatmaya yeterdi. Biraz merak ve çokça heyecanla gözlerimi aşağıya çevirdim.

Teni gözlerime değdi. Utandım ve arkamı döndüm.

Bunu cidden isteyip istemediğini sordum. Vazgeçmesi için ona bir şans daha verdim.

Bu geri dönüşü olmayan bir yoldu. Devam etmek istediğini belirtti. Soyundum ve yanına yaklaştım. Çığlıklarını duydukça mutlu oluyor ve daha acımasız bir hale bürünüyordum. Her yer kan olmuştu. Ağzımın içi kanla dolmuştu. Yutkundum ve kopardığım et parçasını çiğnemeye başladım. Kan akmaya devam ediyordu.

Bir ısırık daha almak için yaklaştım. Her yerim titriyordu.

Son bir çığlık daha attı. Artık ölmüştü. Yemeye devam ettim.

Bir kaç dakika sonra doymuştum. Bacaklarına bir kanca geçirdim ve baş aşağı astım.

Son bir kez yüzüne baktım.

Yüzü bembeyaz olmuştu.

Güldüm ve teşekkür ettim.

Elif Güler

Parmaklar

Bir sıkışmışlık, arafta kalmışlık, aman vermeyen sürgit bir kararsızlık. Ne bir adım ileri gitmeye cesaret ne yerinde saymaya razı olma. Dışarısoğuk, yaşamçetinve vahşi. Peki ya yuvam dediğin dört duvarın içi? Sıcak mı, rahat mı, güvenilir mi? İçin ısınıyor mu içinde? Bir parça huzur var mı kokusunda? Muhabbetine eşlik eden kim? Yoksa duvarlar mı seni tek dinleyen? Bitmeyen sorular, bulunamayan yanıtlar...

Hayat ak ve karadan ibaret değil elbette. Ara renkler de var. Bazen en dibi gördüm sanırsın, son raddede hissedersin. Ansızın bir ses, bir görüntü ya da bir bakış çekip çıkarır seni yüzeye. Çark dönmeye devam ediyor. Herkes seni es geçmiş olamaz ya. Birileri vardır bir yerlerde sana dokunan, tutsak hissettiğinde özgürlüğüne kavuşmana vesile olacak olan. O yüzden mucizelere inanırsın. Bütün duyargalarını açar, salarsın kendini hayata. Elbet bir frekansta kesişecektir yollar halden anlayanla.

Onsekiz yaşına kadar içindeki yokluğun soğukluğuyla, aldığı psikolojik desteklerle yaşama tutundurulmaya çalışılan Sena, bu kurumdan azat edilme vakti geldiğinde üniversiteyi aynı şehirde

kazandığı için birçok arkadaşından daha şanslı sayılırdı. Yetiştirme yurdundan ayrılmadan hemen Üniversitenin yurdunda kendine yer bulabildiği için huzurluydu. Yurttaki akranlarının kimisi Üniversiteyi kazanamadığı, kimi de ancak şehir dışındakilere puanları yettiği için sudan çıkmış balığa dönmüşlerdi. Hepsinin bu yaşa kadar yuva olarak bildikleri tek yer burasıydı zira. Sena bu geçişi daha kolay atlattı. Sonuçta doğup büyüdüğü şehirden ayrılmayacaktı, üstelik barınma sorununu da gidermişti.

Bir dört yıl daha böyle geçti, üniversite yurtlarına dışarıda akıp giden uçsuz bucaksız hayata karşı bir sığınak misali sarılarak. Hayat, heybesine türlü türlü deneyimler ekliyordu. Yaşadıkları, gördükleri ona birçok şey katıyordu ama aldıklarını geri vermiyordu hayat, eksik parçaların sızısını dindiremiyordu. Ne anne ne baba sevgisi tatmıştı. Dışarıdan bakıldığında ne kadar dik duruyor, güçlü görünüyor olsa da; içinde yüreği mengeneler arasında sıkışmış, büzüşmüş haldeydi ve tadını bilemediği sevginin, şefkatin onu sarıp sarmalamasına o kadar ihtiyaç duyuyordu ki.

Staj yaptığı şirkette kadrolu eleman

olarak çalışmak üzere teklif aldığı anda keyfine diyecek yoktu. Zira yurtlardaki ikamet süresi de doluyordu artık ve iş hayatına umduğundan hızlı giriş yapması nohut oda, bakla sofa dahi olsa başını sokacak bir eve çıkabilecek olmasını kolaylaştırmıştı. Bu, elbette hayatının yirmi yılını kendine ait bir evde geçirememiş biri için bulunmaz nimetti. İş vardı artık, kısa sürede şirin mi şirin bir evi de oldu. Yalnız, parmakla sayılacak kadar az yakın arkadaşı vardı hayatı boyunca. Onlar da maalesef ya evlenip ya da üniversiteyi başka şehirde okumak üzere ayrılmışlardı, grubu dağılmıştı ama sık sık olmasa da fırsat buldukça bir araya gelebiliyorlardı.

İş hayatının getirisi olarak yeni arkadaşlıklar da ediniyordu ama elbette her daim eksikliğini çektiği anne baba sevgisine ömrü boyunca kavuşamayacağını da biliyordu. Ne kokuları vardı onlardan hatıra, ne yaşanmışlıklar geride kalan. Daha iki yaşındaydı onları kaybettiğinde. Onlara dair sahip olduğu tek şey sararmış, yamalı fotoğraflarıydı. Kimi geceler o resimlerle konuşsa da, anne babasıyla geçirilmiş en ufak bir anı bile zihninde canlanmadığı için, hep hayalinde kurguluyordu birlikte yaşayamadıklarını. Biliyordu, bu saatten sonra onların yerine geçebilecek kimse yoktu, o duygu hep noksan kalacaktı ruhunda ama o şiiirlerde, romanlarda okuduğu, hayal ettiği aşk peki ya? Ona da mı tesadüf edemeyecekti? Belki bir anne baba şefkati kıvamında olmazdı ama güvenli bir liman, sığınacağı bir iklim olamaz mıydı aşk onun için?

Şimdi tamamlanması gereken tek eksik parça aşktı. Öyle bir aşk olmalıydı ki bu;

anne baba gibi okşasın, kollasın, sahip lensin onu. En azından bu duyguyu tatmayı çok istiyordu. Erişebileceği tek his, sevgiye, şefkate dair tek gerçeklik ihtimali hayallerinde kurup da büyüttüğü aşk kavramıydı, kader bunu da elinden almazsa tabii.

İş hayatının iki senesini doldurmuştu. Kazancı daha geniş bir eve çıkabilecek duruma getirmişti onu. Arkadaşlarının önerisi ve desteğiyle işyerine yakın bir semtte tam arzuladığı gibi bir daire bulabildi. Kısa sürede içine eşyalarını yerleştirdiği gibi umutlarını, hayallerini, beklentilerini de sığdırmaya başladı yeni yuvasına. Kanı çok ısınmıştı bu eve. Balkonuna renk renk orkidelerini dizdi. Geceleri umutları ve düşlerini de peşine takarak balkonda orkidelerle sohbetin dibine vururlardı hep beraber.

Beklemeyi bıraktığımız, ummadığımız anda çalar kapıyı aşk. Akli, kalbi, ruhu; yeni evi, muhitinde keşfe çıkacağı yerler ve işi arasında mekik dokurken aşk, listesinde yoktu o aralar. Ama aşk bu; ne liste dinler ne ferman. Usulca yaklaşıyormuş meğer.

Henüz üç hafta olmuştu taşınalı. Rutin bir sabah işe giderken her gün indiği yokuşun başında yerde parlayan bir şey dikkatini çekti. Yaklaştı, vesikalık fotoğraf dizisiydi. Bir erkek fotoğrafı... Kılıfıyla olduğu gibi yere düşmüştü resimler. Belli ki sahibi düşürmüştü ve kim bilir kaç gündür onları aramadığı yer kalmamıştı. Aldı eline, üstünlük baktı ama zaten henüz mahallede

kimseyi doğru dürüst tanımadığı için detaylıca incelememi fotoğraftaki kişiyi. Yine de attı çantasına belki yakınlarında oturuyordur, bir gün burarlarda rastlarım diye düşünerek.

Yoğun ofis temposunda varlığını bile unuttu fotoğrafların. Yorgun argın eve geldiğinde düşünu aldı, kahvesini yaptı, kitabını açtı. Henüz aklına düşmemişti gizemli resimler. Ne zaman ki yatmadan önce çantasını değiştirmek üzere içindeki eşyaları birer birer çıkarıp masaya koymaya başladı, fotoğraflar da gün yüzüne çıktı tekrar. Yakından bakmak istedi bu sefer; "Belki de görmüşümdür daha önce bu şahsı." diyerek, bakmaya, incelemeye başladı. Kendini alamıyordu bu adamın yüzünden. Sağa doğru taranmış düz, kumral saçlar, iyice yakınlaştıınca kendini ele veren yeşil gözler, gayet orantılı bir burun, zarif bir tebessüm içeren ince dudaklar. Ciddi ciddi analiz ediyordu bu yüzü. Şaşırdı yaptığı şeye. "Ne yapıyorum ben? Uykusuzluktan şirazem kaydı herhalde." dedi ve çantasına soktu fotoğrafları. Zaten kimseye de benzetememişti ve yatmaya gitti.

Yattı; tavana bakıyor, yarınki yapacağı işleri hizaya sokuyordu kafasında. Sonra sağa döndü, yok olmadı; sola döndü bu kez, yok bu da olmadı. Yine tavana döndü yüzünü, kapattı gözlerini, açtı tekrar. Neler oluyordu böyle? Fotoğrafın etkisinden çıkamıyordu.

"Neden o kadar dikkatle inceledin ki işgüzar Sena? Uyu şimdi uyuyabilirsen."

dedi kendi kendine. İçinden bir şey dürtüyordu onu adeta fotoğrafa tekrar dönmek üzere ve o dürtü 1 saatin sonunda galip geldi. Gidip çantasından tüm vesikalıkları alarak yatağına girdi tekrar. İçine çekiyordu tamamıyla kendisini bu surat, bu bakış, bu dudaklardaki ifade. Vesikalıkları birer birer elinde evirip çeviriyor; birbirinin aynı olan her fotoğrafta başka bir bakış açısı yakalıyordu sanki. Adeta adam birazdan resmin içinden çıkacak, yanında peyda olacaktı. Bu anlık düşünce ürküttü onu ve hemen resimleri ters çevirerek komedinin üzerine bıraktı. Kendini bu anlamsız duygu karmaşasından kurtarıp uyumaya adadı. Epey güç de olsa uykuya dalabilmişti nihayet.

Sabah alarının sesiyle uyanıp zar zor kalktığında ilk gördüğü şey ters çevrilmiş fotoğraflardı. Bu sefer kararlıydı, bakmayacaktı onlara. Alelacele hazırlanıp çıkmaya çalıştı evden, sanki biraz daha kalırsa yine içine çekilecekti onların. Ofiste işten işe koşturuyor, o görüntüyü silmeye çalışıyordu gözünün önünden. O unutmaya uğraştıkça, adamın silueti belirliyordu sanki her yerde. Akşamı zor etti.

Aradan bir hafta geçti. Hayatından bir parça olmuştu artık bu resim. Her gün karşısına alıyor, sohbet ediyor, yalnızlığını onunla paylaşıyordu. Kendi hayalinde sohbetine dâhil bile ediyordu bu adamı. Mimikleri, jestleri nasıl olurdu diye kafasında canlandırıyor ve kanlı canlı görmediği, sesini duymadığı bu adamla bir haftadır hayatını paylaşıyordu. Dışarıdan bakıldığında anormal, sorunlu bir durum gibi görünebilirdi. Ama Sena'ya bir nevi terapi gibi geliyordu bu arkadaşlık. Günleri daha sıcak, daha verimli geçiyordu istemsizce

kurduğu bu bağ ile birlikte. Aslında Sena âşık oluyordu ama bu duyguyu şu ana kadar hiç yaşamadığı için isim koyamıyordu başına gelenlere.

Ve Sena sonunda karşılaştı bu fotoğrafların sahibi ile. Bir ikindi vakti markete çıkmıştı. Camiinin köşesinden dönmüştü ki on gündür hayal dünyasında yarenlik ettiği adam ondan tarafa yürüyordu. Saçlar aynı yöne taranmış, gözler yaklaştıkça yeşil yeşil bakıyor. Ama dudaklarında tebessüm yok fotoğraftaki gibi. Adam Sena'yı hiç görmedi bile, yanından geçip gidiyordu. Sena, nereden çıkıp geldiği malum olan – sebebi aşk – bir cesaretle seslendi: "Affedersiniz, bakar mısınız?"

Hayatında ilk kez bir erkeğe seslenişiydi bu. O bir yabancı değildi gözünde. Telepatik de olsa ömründe ilk kez bağ kurduğu bir erkekti ve belki de bu yüzden hiç çekinmeden döndü yüzünü ona.

Vural döndü, ciddi tavrını bozmadan: "Buyurun, ne istemiştiniz?" diye sordu.

Sena hemen konuya girdi ve fotoğrafları çantasından çıkarıp Vural'a uzattı. O esnada Vural istemsizce yüzünü yana doğru çevirdi. Sena şaşkınlığa uğradı: "Size ait değil mi yoksa?" dedi şüpheyi düşerek. Vural çevirdi yüzünü fotoğraflara ve uzanıp alırken Sena'nın ellerinde gezdirdi gözlerini hayretle, dudakları tebessüm halindeydi, o an aynen resimdeki hali gibi. Kendini toparladı Vural. Defalarca teşekkür etti. "Buralarda mı oturuyorsunuz?" diyerek tanımak istedi Sena'yı. Sena az ileride oturduğunu, yeni taşındığını söyledi. Komşu çıkmışlardı. Vural, centilmenli-

ğini gösterdi ve bir teşekkür ifadesi olarak onu kahve içmeye davet etti. Sena memnuniyetle kabul etti ve birbirlerinin telefon numaralarını alarak ertesi gün buluşmak niyetiyle sözleştiler ve ayrılmak üzere tokalaştılar. Vural o elleri hiç bırakacak gibi durmuyordu. Sena da ondan farksızdı. İnanılmaz bir elektrik akışı yaşanıyordu aralarında. Kendine ilk çekidüzen veren Sena oldu. Elini yavaşça çekerek iyi günler diledi ve hızla uzaklaştı.

O gün ikisi de birbirlerine akan duygu selinin etkisinden çıkamadı. Sena nihayet o gözlerle buluşmuş, o dudaklardan çıkan sözlerin muhatabı olmuştu. Vural'ın da gözlerinin önünden Sena'nın ince, uzun, zarif parmakları gitmiyordu.

Zaman ilerledikçe aşk demini aldı, yürekleri sarmalandı. Güzel bir uyum vardı aralarında. Sena o kadar mutluydu ki Vural'ın varlığıyla, onun kalbine öyle bir demir atmıştı ki; hem ana baba ocağı gibi sırtını dayamak istiyordu ona hem de yıllardır düşlerinde gezinen aşkın sırrına ermek istiyordu, bu gözünden dahi sakındığı güzel adamla. Peki Vural hangi yamayı kapıyordu Sena'yla?

Vural, narin parmaklı yârim diye severdi Sena'yı. Sık sık parmaklarından öper, onları yüzüne sürerdi uzun uzun. Sena'nın o güzel parmaklarıyla yemek yapışını seyretmeye doyamazdı. Bazen o kadar korkardı ki parmaklarına zeval gelecek diye, o sıra mutfakta bıçak kullanılacaksa hemen Sena'dan önce

işe koşardı. Tabiri caizse, elini sıcak sudan soğuk suya sokturmazdı. Öyle bir tutardı ki ellerini, öyle bir sıcaklık yayılırdı ki Sena'nın tüm hücrelerine, bütün dünya ikisinden ibaret olurdu o an. Sena bazen takılırdı Vural'a: "Bende güzel olan tek şey parmaklarım mı Vural?" Vural hemen atılırdı: "Asla canım sevgilim. Sen her uzvunla, her hareketinle, seni sen yapan her şeyle birlikte bana sevmeyi öğreten tek kadınsın." derdi ve sonra eklerdi: "Parmakların konusunda biraz hassasım biliyorum. O da sana olan zaafım, idare et." derdi. Sena bu zaafından hiç rahatsız değildi elbette ama belli ki Vural da geçmişinde sevgi eksikliği ile sınanmıştı. Ailesi ile ilgili hiç açılmamıştı Sena'ya. Sena farkındaydı aile bağlarında kopukluk olduğunun ama asla üstüne gitmek istemedi. Zamanla kendisiyle paylaşacağını hissediyordu ve sabırla beklemeye karar vermişti.

Mazinin yaraları bir yerden nüksetmeye başlamıştı bir gün. Ne zamandır Vural iş değişikliği yapmak istiyordu. Sena'nın, bir arkadaşı vasıtasıyla bir gün tam Vural için uygun bir pozisyon kulağına çalındı. Vural açısından bulunmaz Hint kumaşıydı bu iş. Görüşme olumlu geçti, kısa sürede yeni işine başladı. Çok memnundu durumundan ve sevgilisine minnettardı. Sena da çok mutluydu. Üstelik şirket sahibi Zarife hanımla güzel bir hukuku da vardı Sena'nın. İş dünyasında güzel insanlarla iyi bağlar kurabilmek, gün

geliyor, böyle hayırlı kapılar açabiliyordu.

Vural da hakikaten görevine son derece sadık, iş bitirici bir çalışandı. Kısa sürede Zarife hanımdan tam not aldı ve Zarife Hanım onu kendine bağlı olarak çalışacak bir konuma atadı. Bir nevi sağ kolu gibi olacaktı. Dirsek dirseğe çalışacaklardı. Aslında her şey yolundaydı. Zarife hanım Vural'ın performansından son derece memnundu. Artık gözü kapalı birçok işin sorumluluğunu ona verebilecek duruma gelmişti. Ama Vural için ters giden bir şeyler vardı ki mesleğinin zirvesindeyken ani bir kararla istifasını verdi. Ne Zarife Hanım inanabildi buna, ne Sena kabulenebildi. Çünkü Sena sık sık ziyarete giderdi Vural'ı ve onun işine olan bağlılığının, Zarife Hanım'ın da Vural'a dair memnuniyetinin en yakın şahidiydi. Hissediordu, Vural bahanelerle geçiştiriyordu, Sena'ya gerçek nedeni söylemek istemiyordu. Sena üstüne gitmek istemedi, bu vaziyete çok üzülse de kararına saygı duydu.

Vural uzun süre iş bulamadı. Bu durum çok gücüne gidiyordu. Sena'nın gözünde aylak aylak dolaşan, işe yaramaz bir adam gibi hissediyordu. Sena hiçbir zaman ona böyle bir imada bulunmasa dahi, sevgisini şefkatini âşık olduğu adamın üstünden hiç esirgemese de Vural'ın erkeklik gururu, düştüğü bu halden ötürü utanç

duymasına sebep oluyor ve sıkıntılarını biraz olsun dindirmek için arkadaşlarıyla ara sıra içkili mekânlara gidiyordu.

Bir gece kafası güzelleşmişken geldi ve Sena'nın narin ellerini öperek onunla muhabbet etmeye başladı. İlk defa annesinden bahsediyordu. Annesinin onu yıllarca kaba saba, tombul elleriyle nasıl dövdüğünü anlattı. Bir yandan ağlıyor, bir yandan Sena'nın ellerine sımsıkı kenetleniyordu. "Çocuktum daha; o eller üstüme doğru her uzandığında bir canavarın pençesiymişler gibi korkardım onlardan." diyordu, gözyaşları Sena'nın parmaklarına damlarken. Vural'ın derin yarası kanamaya başlamıştı işte hiç kapanmadığı yerden. Devam ediyordu Vural: "Bu yetmezmiş gibi bir de kendi münasip bulduğu bir kızla evlendirmek istedi beni. Kızla zoraki görüşmeye gittiğimde kız elini bana uzatınca böğürecektir gibi oldum, tiksindim o ellerden. Aynı annemin elleri gibi kaba saba ve tombuldu. Kaçtım oradan, aynı anda annemi de ardımda bırakarak kaçtım, geldim işte buralara."

Sena sarsılıyordu duyduklarıyla. Nasıl bir travma idi bu? Tevekkeli değil, Sena ilk karşılaşmalarında elini ona uzattığında başını korkuyla yana çevirmişti. Evet, bu adam yıllarca dünya üstündeki kadınların ellerine bakmaktan men etmişti kendini. Sena ile karşılaşınca hayatı belli ki yeni bir dönüm noktasına girmişti. Ama muhakkak bu mazideki acıları şimdi bir şey tetiklemiş olmalıydı. Sena için bunun yanıtını bulmak zor olmadı. Zarife Hanım minyon, toplu bir

kadındı. Dolayısıyla elleri de Vural'ı mazarine götürmüş olmalıydı. Öyle ya, terfi etmesiyle beraber Vural, Zarife Hanım'a sürekli evrak imzalattıyordu, yani yakın temastaydılar. Ah zavallı Vural, patlama noktasına gelmişti sonunda! Şu an Sena onu ancak ince ve narin parmaklarıyla sakinleştirebilirdi. Öyle de yaptı; elleri Vural'ın avuçlarında ağlaya ağlaya uyudular birlikte.

Ertesi gün sakin kafayla etraflica konuştular. Vural anlattıkça rahatlıyordu. Kolay değildi, yıllarca yaşadığı acıları ve artık vicdanına sığmayan bu azabı bir başına göğüslemişti. Evet, haklı sebeplerle annesini terk etmişti belki ama yine de içinde onun eksikliğinin sızısı her nereye giderse gitsin, geçmemişti. Belki de bu azaptan kurtulması için annesiyle yüzleşmesi gerekiyordu. Sena onu ikna etmek için bir süre uğraştı.

"Her ne olursa olsun senin yanında olacağım. Hiç bırakmayacağım seni Vural. Haydi, annen neredeyse gidip bulalım ve konuş onunla içine attığın her şeyi. Yıllardır ne durumda olduğunu bilmiyorsun, belki o da hatalarının farkına varmıştır, pişmandır Vural."

Vural ikna oldu sonunda ve Almanya yolculuğu görünüyordu onlara. Annesini orada bırakıp gelmişti buralara. Günyüzü görmediği o topraklara tekrar adım atmak ne kadar da sancılı

olsa, hayatının geri kalanını sağlıklı, huzurlu yaşayabilmesi için artık başka yolu yoktu. Aradan beş yıl geçmişti. Dile bile kolay değildi söylemesi. Annesine akrabalarından sahip çıkan da olmayınca, bakımevine yerleştirmişti onu Almanya Devleti.

Hüzünle, yoklukla, acıyla geçen yıllar sonrasında ana oğul arasında o ilk bakışma... Annesini nasıl da özlediğini, gözlerine bakınca fark etti Vural; gözyaşlarına engel olamadı, koyuverdi onları. Ya annesi? Pişmanlığı, evladına yaptığı yanlışların bedelleri sadece gözlerinden değil, vücudunun her zerresinden okunabiliyordu. "Affet beni oğlum." oldu ilk cümlesi. Vural dayanamadı, sarıldı annesine. "Cahildim, bu gurbet elde yalnızdım; baban da ölüp gidince içimdeki yangınla seni de yaktım oğul. Ellerim kırılıyordu da bir fiske vurmasaydım sana. Affettiğini söyle evladım. Ne olur bir fırsat daha ver yakıp yıktıklarımı onarmak için."

Vural Sena'ya döndü, gözleri buluştu. Sena gözlerini kapatıp açarak, başını sallayarak ne yapması gerektiğini anlatmış oldu Vural'a. Vural annesinin yıpranmış, titreyen ellerini aldı avuçlarının arasına. Tiksiniyordu onlardan artık; kokladı, öptü, büyük bir eşikten atladı o gün. O eller Vural'ın sırtını sıvazladı belki de hayatında ilk defa. Vural'ın yanaklarına dokundu, okşadı. Annesinin elleri konuşuyordu adeta Vural'la affet beni diyerek.

Birkaç ay sonra... Vural ile Sena dünya

evine girdiler. Vural'ın annesi o günden sonra her daim yanlarındaydı. Sadece Vural'a değil Sena'ya da gerçek, fedakâr bir anne olabilmek için canını dişine taktı. Sena da artık anne sevgisi, anne kokusu nasıl bir şeydi, hissedebiliyordu. İki evladını da bağrına bastı Perihan Hanım, ellerini biran olsun üstlerinden çekmedi. O elleri evlatlarının mutluluğu için hep çalıştı, durdu. Vural'la Sena da ömrünün sonuna dek başka ellere muhtaç etmediler annelerini.

Halis Tamkoç

Yara Bandı

Uyanıp kendine gelmeye çalıştığı sabahların birinde karşılaştı onunla.

Uyansa uyumak, uyusa uyanmak zorlaşıyor. İnsanların unutmak için, görmezden gelmek için yarıştığını, kayıtsızlığa umarsızca meyledip, duygusuzlaştığını... Ezcümle insanların acıdan kaçtığını görüyor. Kalbiyle baktıkça gözleri acıyor adamın... Gökyüzüne çevriliyor kalbinin yüzü, gözleri kapanmış...

"Ahireti mi bekleyeceğiz?" diye sual ediyorlar. Ya ahiretin bekledikleri! Bekleme esnasında ürpertici başka bir dünya kuruyor da bunun farkındalığından kendi kendimizi, bu pek mühim hakikatten müstağni, müstesna görmeye icbar ediyoruz, diye düşündü. Meçhul kuyuları var nefsin karadeliklere benzeyen... Dünya nüfusunun öyle görüldüğü, sayıldığı gibi milyarlarla ifade edilmesi tuhafına gidiyor. Adam kaçırıyorlar! Hayattaki tek başlıkları hissedince vücutundan birer birer organları koparılıyormuşçasına kalbi acıyor. Gücü yettiği hâlde yanında yöresinde olup bitene bigâne kalıp yardım etmek istemeyen dirayetten ibaret zulûmâtı sezip, algıladıkça ruhu acıyor...

İnsan ne kötü bir ikna edicidir kendisinin! Kalbin acı biberi ziyadenin fevkindeymiş,

ölümden ziyade imiş gibi geliyor ölümü yaşamış, tecrübe etmiş gibi. Kalbî, hayatın dinlemekten vazgeçemediği bir hüznün makamında dalıp gidiyor adam. Dinledikçe kulakları acıyor...

Ağındaki bu tat da neyin nesi! Demir, kan ve tarif edemediği sanki necis diğer şeylerden mürekkep bi çeşni! Dün bütün bir günü hatırlamaya uğraşırken buluyor kendini. Rüyası giriyor araya. Rüya değil de daha çok kâbusu andıran gördüklerini tam olarak anımsamıyor ama o dehşet ve rahatsızlıktan hâlâ kurtulamadığını şaşkınlıkla fark ediyor... Kopuk kopuk olsa da net olarak zihninde yoğunluğunu duyumsadığı silüetlerde aşına gelen, aralarında tanıdığı yüzlerin de bulunduğu küçük küçük grup ve topluluklar birbirlerini çekiştirip duruyorlardı gıyaben, düşmanca, hınç ve hasetle. Yokladıkça o zehir zemberek tadı dili acıyor adamın...

Sabahı sokaklarda karşılayan ve kendilerini onun çilekeş müdavimleri olarak kabullenmişlerin koşuşturmacası, mesai ritüelinin doğal bir parçasıymış da sonrasında daha telaşlı bir ayine onları hazırlıyormuş gibi mekanik bir zamanın

saat dişlilerine sıkışmış diğer sahneleri sırasıyla çağırıyor. Ötesinden berisinden geçerken her gün yinelenen bir aynılık yanılsamasına itiraz eden suflör iç sesleri itinayla susturmuşlar diye zannederken, tüyleri diken diken irkiliyor... Hayır, soğuktan değil! Görünmez yaralar bu sefer onu teninden yakalayıp acıtmaya başladı... Görüntülerin benzerliği yanıltmasın! Saklıdaki tepkili atmosfer öyle değişiyor ve biriktiriyor ki, ya içeride büyük bir yıkım başlıyor yahut yansıtacak bir zavallı referans noktası arıyor...

Peki, bu gidişat nereye? Kendine gittiği bir yangın yerine yaklaştığını hissediyor adam. Bir müşkül iptilanın merkezine doğru. Sanki iyilikle kötülüğün karşılaşacağı bir buluşma noktasına davetliymiş de icabet etmek olmazsa olmazdır! Sahi, iyilikle kötülüğün kaynakları nedir, nereden gelirler? Çünkü bunu özellikle bilmek daha doğrusu sürekli anımsayarak şuurlunda içselleştirmek artık elzemdir. Oldukça sinsî; saklanmakta çalmaktan fersah fersah hünerli bir düşman hırsızdan izler buluyor ya da ona öyle geliyor! Kahir ekseriyetle insanların gün boyu, ömür boyu belli şeylere, belli güdülerle nasıl odaklanması sağlanır, aynı çeşme başlarında yoğunlaştırılır buralarda yorulunca yine belli taraflara, kuşatılmış belli bölgelere yönlendirilir? Hiçbir uzman bütün farklı uzmanlık içeriklerine nasıl herhangi bir ilgi, herhangi bir merak duymaz? Hususi bir değerler silsilesidir her biri ayrı ayrı tekelleştirilmiş. Bir tekeller zinciridir her biri ayrı ayrı kapışılmış, bütününden

koparılıp ayrı ayrı benlikler isnat edilmiş... Bugün neler oluyor böyle; zihni daha şimdiden acıyor, başı daha şimdiden ağrıyor...

İnsanlar arasındaki bu soğuk, yakışsız mesafeye ilgili; saklı bir korkuya tutulmuşlar da incinmekten, yanılmaktan ölesiye kaçınıyorlarmış izleniminden kendini alamıyor ancak hayatlarında mühim bir yoksunluk hüküm sürüyorsa o başka ve buna izin veren de yine bizzat kendileri değil mi?

Güvenlik ihtiyacı öyle şişip yayılıyor ki, had safhaya vardığında sinekten sakınırken yılanla karşılaştıklarında başka insanca ve pek doğal gereksinimlere yer bırakmıyor sanki. Uzaklık arttıkça her birimizin kendine ve içinde yaşadığı topluma yabancılığı da o nispette artmaz mı?

Aşkın bir duyguya yönelmenin peşinde adam çünkü mantığın bu tür engelleri aşacak gücü de cesareti de olgunlaşmıyor bir türlü. Dolayısıyla bir çözüm üretmesi de söz konusu değil!

Bu insanların derdi nedir diye sızlanırken bunaldığı vakitlerde sık sık yaptığı üzere göğe kaldırıyor başını, rahat huzurlu bir nefesle öylece durup dinlenmek istiyor. Çocuklara ve doğaya dikkatini yoğunlaştırıp sarf-ı nazar ettiği zamanlardaki o beklentisizliğe, karşılıksızlığa dair duyguya kapılıyor yine... Hepsinde ortak olanı arıyor; bir sevdiril-

mişlik ilkesi mi tanımlı kâinatta? Seven ve sevdiren insanı hayal etmek ne güzel olurdu!

Sevememek daha doğru bir ifadeyle sevmeyi bilememek mümkün mü? "Hayır," diyor "kesinlikle hayır!" Tanış olmaktan, ruhunun çağrılarından, feryadından kendini nasıl yalıtabilir bir insan? Korunaklı ve konforlu zannedilen bir zindana mahkûm edip sevgi yerine ne konulabilir ki!

Bir birikmişlikten bahseder belki sevgi, itina, ihtimamla, büyük bir ilgi ve merakla, vazgeçmeyen bir inançtan bahseder belki... Sonra bunu paylaşmakla devam eden kimi yavaş, kimi yerinde duramayan döngüsel hareketlerden...

Kalplerde ayrılık oldukça bu mesafeler anlaşılan kapanmayacak. Kalpler, kalpleri birleştirene yönelmedikçe sevmek, zeheri ayazında nasıl filizlenip bahara erecek de meyveye duracak! Kendi idraki bozulan ve hastalanan kalp nasıl şifa bulacak?

Adam bu dünyadan değilmiş gibi uyanıp kendine gelmeyi tuhaf bir uyumsuzluk gibi algılıyor. Bazen öyle oluyor ki gündelik hayata katılmak, o akışa giriş yapabilmek, bunu alışkanlık hâline getirebilmek değil de kendi âleminde uyanık iken toplumsal olana kendini aktarabilmek için bir çeşit uykuya dalması gerekiyormuş gibi geliyor ona. İnsanları buna zorlayan görünmez bir dayatma varmış gibi...

Uyanıp kendine gelmeye çalıştığı sabahların birinde,

"İki kutu yara bandı bir lira. İki kutu yara bandı bir lira..."

İbretlik seyyar bir sergi salonu gibi dolaşıp insan manzaraları sunan başka var mıdır? Özellikle mesai saatlerine yakın vakitler yüklü ve ağır, öyle ki bu koca otobüsler bile taşıdıkları gönülsüzlüğe şaşırmadan böyle nasıl, ne kadar devam edebilir? Bu sesi ilk duyduğunda hissettiği her neyse tanıklığını sürdürme isteği uyandırdı onda. Sadece banka memuru olmadığını, unutmamak adına gayret ettiği pek çok şey için yetişip yakalamalı diye geçirdi içinden Bay Mutemet!

"Yirmi dene yara bandı bi lira. Herkesin ihtiyacı yirmi dene yara bandı bi lira."

Kravat takmadığına aldırış etmeden ki, yirmi yıl önce olsa bu umursamazlığından kesinlikle endişelenirdi:

"İki kutu alabilir miyim? İsmi bağışlar mısın amca?"

"Memet evladım."

"Yaş kaç Memet amca?"

"Yetmiş beş... Kırk dördü ben."

"Maşallah. Memleket neresi?"

“Çamlıdire. Sen nerelisin?”

“Kalecik.” başını sallayarak onayladı bu hemşeriliği.

“Bu çok oldu evladım, selpak da aliver.”

Selpağın parasını ayrıca verirken, çoktan başlayıp devam eden o hoşnutluğu kısa süreliğine de olsa pay etmişlerdi aralarında. Dua etmeye başladı Memet amca. Bay Mutemet neden olduğunu pek anlamasa da onu sadece dinlemesinin bile kendine iyi geldiğini fark etmişti. Görünürde kendisiyle ilgili öyle olağanüstü bir hâl sezilmeyen Memet amcanın iyice dikkat edildiğinde yaşına nazaran tam bir ihtiyar delikanlı olduğuna karar verdi Bay Mutemet.

“Ben her sabah namazından sonra dua ederim cümle hayır sahiplerine, sadaka virenlere, yardım idenlere...”

“Allah senden razı olsun Memet amca... Bize de dua et inşallah. Hayırlı işler... Hadi Allah'a emanet!”

- “Allah irazı olsun.”

Sonraki günler yün takkesi, oduncu gömleği, keten pantolonu, spor ayakkabısı, üzerinden hiç eksik etmeden giydiği uzun keten avcı yeleğiyle çakır gözlü sakalsız Memet amcanın gençliğini hayretle izledi Bay Mutemet. Asil bir

direniş vardı onun tavırlarında; yapaylığın tüm unsurlarına karşı insanca, fıtrattan yana saf tutmuş. Hız neredeydi, dünya telaşesi dedikleri, maişet derdi yenilerin ekmek kavgası dediği. Kavga neredeydi, hırs, gönülsüzlük, ciddiyetsizlik, kayıtsızlık, can sıkıntısı neredeydi mesela onun davranışlarında. İlerleyen yaşın, geçen yılların, zamanın rağmına dik duran bir yaşamışlık, bir sadelik, bir razılık ve kanaatkârlık, huzurlu bir hâlet-i ruhiye ve afiyet, iktisat, tam vaktindelik...

Neden yara bandı, diye düşünmeden edemiyor. Neden başka bir şey satmıyor ve söylerken selpaktan değil ille de yara bandından bahsediyor?

Ulus'un ki eski Ankaralıların yüreğinde hâlâ eskimeyen emektar merkezidir Ankara'nın, en iyi yara bandı satan adamı Memet amcadır ve her yarası olan, o soğuk Angara sabahlarında mutlaka onun sesini işiterek yarasına sürmüş gibi algı şoklaması geçirdi. Anılarını dinlemeye delice bir merakla Memet amcadan randevu almanın peşine düşmüş mutemet eskisinin yaraları, bu yara bantlarını pek sevmişe benzer.

Hacı Bayram tarafına doğru bakıyor umutla...

*

Uzunca bir süre Mehmet amcağı göre-

medim. Şimdi başka seyyar satıcılar geçiyor, onlar da yara bandı satıyor ama ben seslerini bi türlü duyamıyorum. Ya benim kulaklarımda, dinleyişimde noksanlık var ya da onların seslenişinde... Hâsılı Mehmet amca gidince bi şeyler eksik kaldı. Ondan aldığım yara bantlarını daha çok dört yaşındaki kızım kendisi ve oyuncakları için kullandı. Bir günde -belki de yarım gün hatta daha az bi vakitte- iyileşveriyordu yaralar. Bunu da ballandıra ballandıra ne güzel anlatıyor canım kızım! Bazen hatırlayınca yeniden aynı yerlere -yaralara- yara bandı istediği oldu. Sonra unuttu! Zaten ne hikmetse Mehmet amcayı da kızım benden yara bandı istemeyi bıraktığından beri göremiyorum!

Dört yaşındaki kızım ve yetmiş beş yaşındaki bir ihtiyar iyileşmek konusunda ne kadar doğal, sade ve masumane davranabiliyorsa arada bi o kadar da biz ne oluyorsa, nasıl oluyorsa oluyor iyileşmeyi unutuveriyorduk. Hayata seslenmeyi hâlâ unutmamış genç ihtiyarlık ile bu seslenişleri başka benzer bir keyfiyette işitebilen cennet rayihasıyla çocukluk arasında bunaltıcı bir arafta kalmış gibiyiz...

Sizin hayata seslenebilen iyileşmeyi eskitmemiş yara bantlarınız var mı? Ben kendimi yokladığımda; Mehmet amcayı geçici bir süreliğine de olsa duyabildiğime şükredebiliyorum ancak...

Nihal Danışman

Alacağın Olsun Sevil

Gözlerinde çocuksu bir yalnızlık sezerdim Zeliş ablanın... Adı Zeliha olsa da ona Zeliş abla demek hoşuma giderdi.

Uzun yaz günlerinde, çoğu akşamüzerlerini onun evinde geçirirdim. Bana kız kardeşiymişim gibi yakın davranır, birkaç gün uğramayacak olsam balkondan sesi çıktığında adımı bağırır. "Hadî gel Sevil! Çay koydum ocağa." Yazlık evin balkonunda açmış olan şebboylara, güllere, hanımellerine karşı oturur onun gülümseten hikâyelerini dinlerdim.

Neşeliydi Zeliş abla. Anlattıkları hem insanı güldürür, hem hüzünlendirir, hem de düşündürdü. Karadeniz şivesi ile eşiyle evlenme hikâyesini kayınvalidesini, çocuklarının doğumunu anlatır beni güldürdü. Almanya'da uzun yıllar yaşamışlar, çocuklarını büyütmek ve biraz birikim yapabilmek için uğraşıp didinmişlerdi. Daha sonra ise çocuklarını Türkiye'de okutmak, Türk insanının örf ve adetlerine göre yetiştirmek niyetiyle yurda dönüş yapmışlar, İstanbul'a yerleşip biraz da İstanbul'da çalışıp çabalamışlardı.

Balkonda oturup çay içmediğimiz zamanlarda yürüyüş yapar, yazlık evlerin yürüyüş

yollarında bahçelerin arasından geçerek sahile varır, denizi seyrederdik. Deniz, bazen yumuşak nazlı bir gelin gibi hafiften dalgalanarak sahile vurur, bazen de hırçınlaşarak beyaz köpükleriyle kıyıları döverdi.

Zeliş abla kendisini okutmayarak erkenden evlendiren ailesine karşı unutamadığı bir kırgınlık taşır, her gördüğü insana kardeşlerini okuttukları halde kendisini okuldan alarak erkenden evlendirdiklerini anlatır, fakat eşinin melek gibi iyi kalpli bir insan çıktığını, kendisini bir kez bile üzmediğini söylemeden de edemezdi.

Gerçekten Mehmet amca, Zeliş ablayı el üstünde tutar, sabahları Zeliş abla tatlı uykusundan uyanmasın diye ayak parmaklarının ucuna basarak evden çıkar, saat 10:00 kadar canı isterse yürüyüş yapar istemezse çay bahçesinde oturur sonra sıcak ekmek alarak eve dönerdi.

Mehmet amca ilkökul mezunu olması na rağmen nice okul okumuş kişilerden daha nazik, daha edep erkân bilen bir insandı. Bazen üçümüz tavla ya da kâğıt oyunları oynardık, biz ba-

yanlar arka arkaya yenilirsek üzülürüz diye mahsustan bize yenildiği zamanlar az değildi.

Zeliş abla'nın gülen yüzü hiç beklemediği hatta tam da en iyi günlerim dediği bir zamanda soldu. Edirne'de üniversite okuyan oğullarının okulları yarıyıl tatiline girince Mehmet amca onları almak ve biraz da oğullarıyla birlikte Edirne'de güzel vakit geçirmek niyetiyle yola çıkmış ve nasılsa yağın yağmur sebebiyle kayganlaşan yolda aracı yoldan çıkmış ve yüksekçe bir yerden aşağıya uçmuştu. Oracıkta da hayatını kaybetmişti zaten. Zeliş abla için eşini kaybetmek büyük bir yıkım oldu. Yıllarca kendine gelemedi.

Her yaz geldiği yazlık evine birkaç yıl hiç gelmedi. Mehmet'inin hatıralarıyla dolu bu evde yalnız kalamayacağını, buna dayanamayacağını düşünüyordu sanırım. Mehmet amcayla birlikte büyütecekleri ağaçları, sulayacakları çiçekleri, umutları da yok olmuştu.

İki üç yıl sonra geldiğinde zayıflamış, çökmüş olarak gördüm onu. Sık sık gidiyor, teselli vermeye, yarasına merhem olmaya çalışıyordum.

"Sevil!" diyordu. "Ben çok hatalı davranmışım ona karşı. Onun o sevecenliğine, gözümün içine bakışına karşı içinde hep bir hor görme vardı. Onun yüzünden okuldan alınışımın acısını yıllar yılı onu küçümseyerek çıkartmaya çalıştım. O ise sanki bir suçluymuş gibi hep kendini affettirme telaşındaydı."

Yanıyordu Zeliş ablanın içi "Ah!" diyordu.

"Ben onu anlayamadım, ben ona gereken değeri veremedim. İlkokul mezunu diyerek onu küçümsedim. "Ah! Benim aptal kafam! Evliya gibi bir kocam vardı da kıymetini bilemedim."

Eşine karşı yaptığı haksızlığı yıllar yılı söyledi durdu. Her önüne gelen eşinin nasıl bir melek olduğunu, kendisinin ise ona karşı nasıl zalimane davrandığını anlatıp hayıflanıyordu. Artık şen şakrak hikâyeleri anlatmayı bırakmıştı. Onun neşeli hikâyelerine eğlenip gülenler ondan kaçıyorlardı. Geleni gideni kalmamıştı. İstanbul'dan gelip günlerce kalanlar, bedava kalacakları yazlık evinin hatırına bile gelmez olmuşlardı. Çok zor olsa da sonunda yalnız kalmaya da alıştı Zeliş abla. Her gün ben ziyaret etmeye çalışıyordum kendisini. Dert yanıyordu bana.

"Hülya'ya dedim gel bir hafta kal, 'yok' isim var gelemem' dedi. Selma'ya dedim o da 'yok' dedi. Kimse gelmiyor artık bize Arada çocuklarım da gelmese tamamen yalnız kalacağım iyi ki sen varsın." diyordu.

İnsanoğlu neye alışmıyor ki, sonunda Zeliş ablada Mehmet amcanın ölümüne alıştı. Ara sıra da olsa yüzü gülüyordu. Sahil boyundaki yürüyüşlerimize başladık biz de...

İssiz koylara gidiyorduk çoğunlukla. Kumların üzerine oturuyor martıların denize dalıp balık çıkarışlarına bakıyor, denizin içilecek kadar berrak temiz sularına ayaklarımızı sokuyorduk. Ne

kadar ısrar etsem de onu suya sokmam mümkün olmayınca, ben, sıcaktan iyice kızışmış olan vücudumu sulara bırakıyor, bıkana kadar yüzüyordum. O da hüzünlü gözlerle beni seyrediyordu.

Geçtiğimiz yıl babamın rahatsızlığı sebebiyle yazlık evimize gelemedim. Ama ara ara Zeliş ablayı arayıp hatırını sormaya çalıştım. Bir tuhaflik olduğunu sezmişsem de konduramamıştım. Zeliş ablayı aradığımda "Kimsin, hangi Sevil? Aaa! Allah canını almasın, sen misin Sevil! Ben de hangi Sevil diyordum içimden." gibi sözleri tuhafıma gitse de üzerinde durmamıştım.

Bu yaz, anneciğim babacığımın sağlığını iyi olunca yemyeşil ormanlarını, zeytin ağaçlarını, mavi suları, erkenden öten kumruları, yüzümü okşayan temiz rüzgârı özlemiş olarak koşmuştum güzel köyüme ve tabii Zeliş ablaya da.

Kahvaltıdan sonra bir tabak sıcak kurabiye yapıp çaldım kapısını. Beni epeyce beklettikten sonra açtı kapıyı. Avutları çökmüş, gözaltları morarmış, yüzündeki çizgiler derinleşmiş, vücudu kamburlaşmış bambaşka kadın duruyordu karşımda. Tanınmayacak kadar değişmiş, yaşlanmıştı Zeliş abla.

"Buyurun, kimi aradınız?" dedi O kadar şaşırılmışım ki..."Benim... Ben Sevil..." dedim. Gülümsemeye çalışarak beni tanıdığına dair hiçbir işaret yoktu. "Aşk olsun Zeliş abla." dedim. "Yan komşun Sevil"

Tanımadığına emindim ama sanki tanımış gibi yaptı.

"Allah canını almasın! Ben de hangi Sevil diyorum, ne zaman geldin?"

"Dün geldim." Bir yandan da gözünün içine bakıyorum beni davet edecek mi diye merak içinde. Kuşku-lu ürkek bir sesle;

"Geçsene içeri..." dedi Terliklerimi çıkararak girdim içeri.

"Yalnız mısın? Kimse yok mu?" dedim.

"Her zaman ki gibi..." dedi.

"Oğulların gelmiyor mu?"

"İkişer gün kaldılar gittiler."

O gün onu tedirgin etmemek için fazla kalmadım yanında. Ertesi gün yeniden gittim. Yine beni tanımadı.

"Buyurun..."

"Benim Zeliş Abla Sevil..."

"Sevil! Allah canını almasın Sevil, yeni mi geldin?"

Bozuntuya vermeden "Yeni sayılır." dedim. O gün onu aldım dolaştırdım, çay bahçesinde koruk içirdim. Biraz konuşsun açılsın istedim. Eskilerden anlattı durdu. Çocukların küçüklüğünden, Almanya'daki hayatından... Bölük pörçük tutarsız anılardı anlattıkları.

Zeliş abla için endişelenmeye başlamıştım. Ama ona bir şey belli etmedim. Gelişimin haftası bile olmamıştı. Bir başka yazlık komşumuz olan Hafize abla geldi kapıya. "Sevilciğim," dedi. "Zeliş kapıyı açmadı

bugün bana, camdan gördüm. Yüzü de sapsarı. İyice tuhaf geldi bana hareketleri."

Hafize ablayla beraber, Zeliş ablanın kapısını çaldık. Ama hiçbir cevap alamadık. Kendisi de hiç görünmedi. Cama dahi yaklaşmadı. Cep telefonumdan defalarca aradım cevap vermedi. Komşular da meraklanmıştı. Ne yaptıysak Zeliş abla kapıyı açmadığı gibi kendini de göstermiyordu. Hafize ablada küçük oğlunun telefonu varmış. Oğlunu arayarak annesinin durumunu anlattık. Her iki oğlunun da dükkanlarını bırakıp yola çıkmaları imkânsızmış.

"Siz en iyisi 182 yi arayın." dediler. "Biz gelene kadar annemizi hastaneye götürsün."

Yapacak başka şey olmadığı için 182 yi aradık mecburen fakat Zeliş abla ambulansa da kapısını açmadı. Pencerenin kımıldayan tülünden onun oradan bize baktığını sezebiliyordum. Mecburen jandarma, polis, itfaiye hepsi girdi araya.

İtfaiye arabası, polis aracı, ambulans hepsi sıra sıra dizildiler. Akşam olmadan Zeliş ablayı evden çıkarmak istiyorduk. Kapı açılmayınca mecburen kapı kırılarak eve girilebildi.

Zavallicık, korku içinde büzüşmüş bir halde bulunabilmiş. Zorla ikna edilerek ambulansa bindirilmek için götürülürken göz göze geldik kendisiyle.

"Alacağın olsun Sevil..." dedi bana. "Kocamın arabasını bozdun şimdi de beni öldürecektin değil mi?"

Ali Demir

Sen Hiç Leylek Gördün mü?

Genç penguin Abel, sürüden ayrılalı bir hayli zaman olmuştu. Neredeyse hava kararmak üzereydi. Görünürde kimse yoktu. Uçsuz bucaksız buz çölünün ortasında yapayalnızdı. Ne pahasına olursa olsun siyah çakıl taşını İklima'ya vermem gerek, diye düşündü. Rüzgâr çok sert esiyor, yerdeki karı alıp göklere doğru savuruyordu. Olduğu yerde gözlerini kapatıp büzüşen Abel, rüzgâr geçtikten sonra başını kaldırıp çevreyi gözleriyle kolaçan etti. Görünürde hiçbir tehlike yoktu yine de burnunu kullanmak istedi. Soğuk havayı olanca gücüyle ciğerlerine çekti. Etrafta korkmasını gerektirecek bir koku yoktu. Onca yol ve tehlike İklima içindi.

Sürünün içindeki en güzel penguendi İklima. Karnındaki beyaz tüyler parlak ve göz alıcıydı. Uzun gagası, dolgun yağlı vücudu, sudaki kıvraklığıyla her genç erkek penguinin hayalini süslüyordu. Neredeyse sürüdeki tüm erkekler İklima'yı etkilemek için ellerinden ne geliyorsa yapıyorlardı. Onlardan biri de Abel'di. İklima'yı etkilemek için neler neler yapmamıştı. Yüzerken topaç gibi dönmüş, karnının üstünde diğerlerinden uzağa kaymış, derin sulardaki en lezzetli balıkları yakalayıp İklima'ya getirmişti. Yine de bir türlü İklima'yı etkilemeyi başaramadığı için

giderek umudunu kaybetmeye başlamıştı.

Abel bir gün diğer penguinlerle bir arada soğuktan korunurken İklima'nın olmadığını fark etti. İklima'yı aramak için sağa sola bakındı. Onu bir buz tepesinin arkasında küçük bir çakıl taşını gagasında taşıırken gördü. İklima iki adımda bir çevresine bakınıyor onu bir görenin olup olmadığını kolaçan ediyordu. Gagasındaki küçük çakıl taşını önceden kazdığı kuyunun içine atıp üstünü kapatan İklima, Abel'in kendisini izlediğinden habersiz bir şekilde sürünün arasına karışarak gözden kayboldu. Abel, nihayet İklima'yı nasıl etkileyeceğini bulmuştu. Eğer İklima'yı küçük çakıl taşı saklarken görmeseydi yıllar önce babasıyla çıktıkları yolculuğu hatırlamayacaktı. Artık zamanı gelmişti.

Babası ve küçük penguin Abel, karnıları üstünde kayarak sürüden epeyce uzaklaşmışlardı. Yanlarında da çok güzel bir çakıl taşı vardı. Nefes nefese kalan Küçük Abel ne kadar gayret etse de bir türlü babasının gerisinde kalmaktan kurtulamıyordu. Bu duruma rüzgâra karşı kaymalarından

çok babasının geniş karnı ve büyük kanatları etkili oluyordu. Baba penguen arada arkasına bakıyor Küçük Abel'i ve sürüyü kontrol ediyordu. Bir süre daha bu şekilde yol aldılar. Baba penguen kimse- nin onları görmediğinden emin olduğunu düşündüğü bir yere gelince durdu. Geldikleri yer uzun yıllar üst üste yağan karın birikmesi sonucunda meydana gelen büyük bir buzdağının eteğiydi. Baba penguen özellikle böyle büyük bir buzdağ- ını seçmişti. Dağın eteğinde yer alan küçük su gölcüklerindeki tatlı sudan ikisi de kana kana içtikten sonra Baba pen- guen yanlarında getirdikleri çakıl taşını çıkarıp Abel'e gösterdi:

"Bu çakıl taşının hikâyesini biliyor musun küçük adam?" diyerek bıyık altından sinsi sinsi güldü. Küçük Abel, babasının göster- diği bu çakıl taşını ilk defa görüyordu. Simsiyah pürüzsüz bir taşı. Daha önce onun kadar siyah ve güzel bir taş görme- mişti.

"Yok, hayır bilmiyorum! Gözlerini biran olsun ayırmadan taş- a bakıyordu. Büyü- lenmiş gibiydi.

"Ne kadar güzel. Benim olabilir mi baba?"

Baba penguen, oğlunun taşı beğenmiş olmasına sevinmişti. Zaten onca yolu bunun için gelmişlerdi. Çevresini kontrol eden baba penguen çakıl taşını yere -karın üzerine- bıraktı.

"Tabi ki senin olabilir. Ama şimdi değil!

Zamanı geldiğinde gelip buradan ala- bilirsin."

Baba penguen bunları söylerken bir yandan da gagasıyla buzda gedik açmaya çalışıyordu. Küçük Abel ise siyah çakıl taşının sağını solunu inceliyor- du.

"Neden şimdi değil? Banane banane ben şimdi istiyorum bu çakıl taşını."

"Şımarıklığın sırası değil. Bana yardım etmelisin. Acele edip çukur açmalı ve bu çakıl taşını saklamalıyız. Daha sonra neden olduğunu anlatacağım."

Babasının öfkelenişini gören Küçük Abel, istemeyerek de olsa çukuru açmak için ona yardım etmeye başladı. Baba penguen telaşlıydı. Durup dinlen- meden gagasının ucuyla sürekli buza vuruyordu. Arada başını kaldırıp onları izleyen birinin olup olmadığını kontrol etmeyi de ihmal etmiyordu. Bir süre daha böyle ayaklarının altındaki buzu kırmaya devam ettiler. Çukurun taşı sak- layacak kadar açıldığını düşünen baba penguen yanında getirdiği siyaha çakıl taşını gagasıyla çukura itti ve Küçük Abel'in de yardımıyla çukuru kapattı.

Küçük Abel, şaşkınlık içinde babasının arkasında yürüyüp küçük çakıl taşından uzaklaşırken çok istemesine rağmen o güzel çakıl taşını babasının kendisine vermeyip bu ıssız yere gömmüş olma- sına bir anlam verememişti. Onun bu bencilce davranışına içten içe kırılmıştı.

Babasına çarpıp durmasaydı kafasının içinde konuşarak yürümeye devam edecekti. Kafasını kaldırıp babasına doğru baktığında kendi yüzünün aksine babası takdir edilmeyi bekleyen bir penguenin yüz ifadesiyle ona bakıyordu.

"Hikâyesini biliyor musun?" diye sordum o çakıl taşı istedin ama neden merak edip hikâyesinin ne olduğunu sormadın?"

Babasının sorusunu hatırlayan Abel, o simsiyah çakıl taşına sahip olmayı hikâyesini öğrenmeye tercih etmişti. Şimdi ise artık hiç merak etmiyordu. Babasının son sorusuna da yüzünü ekşitip omuz silkti.

"Küçük adam şimdi böyle omuz silkiyorsun ama bu hayatta olmanı o siyah çakıl taşına borçlusun."

Babasının söyledikleri karşısında kaşlarını çatıyan Küçük Abel, küçük çakıl taşı gibi simsiyah gözlerini kısıp:

"Ne söylediğinin farkında mısın? Bu nasıl mümkün olur? Artık ben bebek penguenleri leyleklerin getirmedeğini bilecek yaştayım. Boşuna beni kandırmaya çalışma."

Küçük Abel'in söyledikleri karşısında kendini tutamayan baba penguen sırt üstü yatarak gülmeye başladı. Küçük oğlunun büyüdüğünü görebiliyordu ancak böyle bir konuşma için henüz çok erkendi. Bir süre daha gülmeye devam eden baba penguen oğlunun asılmış suratını görünce kendini topladı.

"Küçük adam, sen hiç leylek gördün mü? Göremezsın çünkü ben de görmedim. Leylekler bu kadar güneşe gelmezler. Neyse boş ver şimdi leylekleri. Anlatacaklarımı iyi dinle. O gördüğün çakıl taşı var ya! O çakıl taşı suyun derinliklerinden sırf anneni etkilemek için bulup çıkardım. Hem de bütün tehlikeleri göze alarak yaptım bunu. Annen için, senin için yaptım. Şimdi düşünüyorum da bugün olsa hiç düşünmeden yine aynı şeyi yapardım."

"Baba çok tuhafsin. Hem senin için diyorsun hem de o kadar tehlikeye rağmen çıkardığın çakıl taşı bu ıssız yere gömüyorsun."

"Evet, senin için. Buna hiç şüphe olmasın. Zamanı gelince ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksın. Şimdi anlatacaklarımı iyi dinle. Bu çakıl taşı gömdüğümüz yeri sakın unutma. Özellikle burayı seçtim, bu büyük buzdağının eteğini. Her şey çok çabuk değişiyor. Çocukluğumda oynadığım, kaydığım yerlerden eser yok şimdi. Dünya eski dünya değil. Sen büyüdüğünde de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak."

Abel, yol boyunca İklima'yı düşünmediği anlarda babasını düşündü. Onun o gün kendini yerlere atarak güldüğü geldi aklına. Babasının gülüşünde ısındığını hissetti. İyice uzaklaşmıştı süründen. O da o gün ara sıra babasının yaptığı gibi arkasına bakıyor onu takip eden olup olmadığını kontrol ediyordu. Bir süre daha böyle yürü-

dükten sonra çevresine baktı. Yol bitmişti. Önünde masmavi sular vardı. Hafızasını yokladı hiçbir yeri hatırlamıyordu. Etrafta büyük bir buzdağı aradı bulamadı. Kaybolduğunu düşündü. Çakıl taşına dair tüm ümitlerin yok olduğunu düşündüğü bir anda ayağı bir şeye takıldı. Babasıyla birlikte gömdükleri çakıl taşı açıkta öylece duruyordu. Hâlâ o günkü kadar güzeldi. Eğilip çakıl taşı gagasının arasına aldı. O büyük buzdağına ne olduğunu merak edip şaşkın şaşkın sağına soluna doğru bakınırken gökyüzünde daha önce görmediği bir şey gördü. Uzun bacaklı, sivri gagalı aynı kendi renginde bir şey "lak lak" sesi çıkararak üstünden geçiyordu. Genç Abel'i fark eden şey kafasını çevirip ondan tarafa doğru baktı ve gerisin geri yolculuğuna kaldı yerden devam etti. Ağzında siyah çakıl taşı olduğu halde gördüğü şeyin aksi istikametinde yürüyen genç Abel gördüğü bu şeyi düşündü. Taşın İklima'yı etkileyeceğinden emindi ancak gördüğü bu şeyi de anlatmasında yarar vardı. Ya İklima gördüğü şeyin ne olduğunu sorarsa? Yol boyunca kendi kendine sorduğu bu soruya bir cevap bulmaya çalışan Abel'e yine babasıyla yaptığı bir konuşmayı hatırlaması yardım etmişti.

"Küçük adam, sen hiç leylek gördün mü?"

İklima'ya leylek gördüğünü söyleyecekti. Eğer leyleklerin bu kadar güneye gelemeyeceklerini söylerse o da ona her şey çok çabuk değişiyor, dünya eski dünya değil diye cevap verecekti. Abel, bunun son şansı olduğunu biliyordu. Gagasındaki siyah çakıl taşı için babasına tüm kalbiyle minnet duydu ve teşekkür etti. Yol boyun-

ca İklima'yı ve onun siyah çakıl taşına vereceği tepkiyi, gördüğü şeyi, kaybolan buzdağını ve babasının dediği gibi yaşadıkları dünyanın nasıl bu kadar hızlı değiştiğini düşündü.

38 Veysel Baser

Gelibolu'da Öğretmen Oldum

Nisan 1995

Şafakla birlikte yola çıktıkları için kızlarla oğlan, yolculuklarını uyumakla geçirdikleri gibi Çanakkale'ye geldiklerinde de zor uyandılar. Soma'dan gelmişlerdi. Altı kişiydiler. Yolculardan birisi anne karnındaydı. Beş aylıktı. Kızlardan Çise, lise ikide okuyordu. Okulun en hızlı koşan kızlarından birisiydi. Ortaokul üçüncü sınıftaki Aslı'nın en belirgin özelliği, beline kadar inen gür saçlarıydı. On iki yaşındaki Mete, ilkokul beşteydi. Çise'nin kardeşiymi. Otuzuna ayak basan Nuray lisede tarih öğretmeni, ömür yolunun yarısına giren Murat da maden mühendisi idi. Üç sene önce evlenmişlerdi. Kızlarla oğlan, Murat'ın yeğenleriydi.

Deniz kıyısındaki bir lokantada yapılan kahvaltı sonrası arabalı vapurla boğazi geçerklerken karşı yamaçtaki Mehmetçik silüetine ve büyük harflerle yazılı "Dur yolcu" şiirine takıldı bakışları. "O şiiri biliyorum! Okulda yapılan 18 Mart gününde grup olarak okumuştuk," diyen Mete, yutkunarak boğazını temizledi. Hazır ola geçip selam verdi. Kızların gülümsemesine rağmen ciddiyetini bozmadı.

"*Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın, Bu toprak, bir devrin battığı yerdir. Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın, Bir vatan kalbinin attığı yerdir!"

Geri kalan bölümünü anımsayamadı. Yardımına,

"Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda," diye devam eden öğretmen yengesi yetişti. "Gördüğün bu tümsek, Anadolu'nda İstiklal uğrunda, namus yolunda Can veren Mehmed'in yattığı yerdir. Bu tümsek, koparken büyük zelzele, Son vatan parçası geçerken ele, Mehmed'in düşmanı boğduğu sele, Mübarek kanını kattığı yerdir! Düşün ki; haşrolan kan, kemik, etin, Yaptığı bu tümsek, amansız, çetin, Bir harbin sonunda bütün milletin, Hürriyet zevkini tattığı yerdir!"

Gelibolu yarımadasındaki ilk durakları Seyit Onbaşı anıtı oldu. Murat, şehit ve gazi kanlarıyla sulanmış bu topraklara daha önce iki kez geldiğini yineleyerek rehberlik yapacağını söyledi. Yeğenlerinin anlayabileceği şekilde rehberin yol gösterici, bilgi verici olduğunu açıkladı önce. Onları yolun karşısına geçirerek, anıtiyla da olsa Seyit Onbaşı'yla tanıştırdı. Sirtında taşıdığı top mermisiyle boğazın sularına ve Anadolu kıyılarına bakan bu yaman Türk askerinin heybetinden etkilendi kızlarla oğlan. Kaldırdığı top mermisinin yüz yetmiş altı kilo geldiğini öğrendiklerinde, hayret ve hayranlıkları daha da arttı. İnanılması

güç bu ağırlığın kaldırılmasına Çise'nin aklı pek yatmadı. "Gerçekten bu kadar ağırlığı tek başına mı kaldırmış?" diye sormadan edemedi. "Evet," dedi Murat. "Seyit Onbaşı, gücüne; kutsal amacını ve inancını da katınca, yarı yarıya bir ağırlık kaldırmış gibi olmuş." Kızlarla oğlanın inancını pekiştirmek için tarihi olayın anlatılmasını gerekli gördü.

"Çanakkale savaşının başladığı 18 Mart 1915 günü, kıyılarda ve denizde korkunç bir top savaşı yaşanıyor. Boğaza girmeye çalışan düşman donanması tüm ateş gücünü, kıyılardaki ve yamaçlardaki Türk savunma yerlerine yöneltiyor. Bu üstün ateş gücüne rağmen Türk topçuları da, düşman donanmasını boğazdan geçirtmemek için amansız bir mücadele veriyorlar. İşte bu sıralarda düşman donanmasından atılan bir top mermisi buradaki birliğin üstüne düşüyor. Ortalık, cehennem yerine dönüyor. Kırk kişilik birlikten sadece iki kişi yara almadan kurtuluyor. Seyit Onbaşı ve Niğdeli Ali. Geride ise, on dört şehit ve yirmi dört yaralı... Birliğin komutanı da yaralılar arasında. Toplardan sadece birisi ayakta kalabilmiş. Onun da vinci kopmuş. Koca Seyit Onbaşı, yüz yetmiş altı kiloluk top mermisi getirince komutanı, öbür asker ve yaralılar bu insanüstü güç karşısında şaşırıp kalıyorlar. Seyit Onbaşı, sağlam askerin yardımıyla top mermisini namluya sürüyor. Aralıksız ateş kusmaya devam eden düşman donanmasının büyük gemilerinden birisini hedef seçiyor ama tutturamıyor. Tekrar bir mermi daha getiriyor. Attığı ikinci top mermisi, düşman donanmasının en büyük gemilerinden Ocean zırhlısının adeta kalbine saplanıyor.

Dümeni bozulan gemi, çevresinde dönmeye başlıyor. Donanmanın öbür gemileri ateşi bıraktıkları gibi oradan kaçışmaya çalışıyorlar. Dümensiz gemi, bir gece önce denize döşenen mayınlardan birisine çarpıp, büyük bir patlamayla kısa sürede denizin dibini boyluyor."

Kızlarla oğlanın yüzlerinde sevinç belirdi. Murat: "Oradan kaçmakta olan yine büyük bir savaş gemisi yanlış yöne giderek mayına çarpıyor. O da denizin dibine doğru kaynayıp gidince düşman donanması iyice panikliyor. Birkaçı da topçularımız tarafından yaralanıp savaş dışı bırakılınca, düşman donanması büyük kayıplar vererek kurtuluşu geri çekilmede buluyor. Seyit Onbaşı, işte o gün savaşın kaderini değiştiren kahramanlardan birisi oluyor. Yüksek rütbeli komutanlarca kutlanıyor. İnanmayanlar olabilir sanıyla fotoğraf çekimine geçiliyor. Koca Seyit, poz vereceği sırada top mermisini kaldıramıyor." Kızlarla oğlan hafiften gülerken Nuray, gülümsedi. Murat: "Seyit onbaşı, Allah bizleri, bir daha o durumlara düşmekten korusun. Düşersek eğer, yine kaldıracağıma eminim diyor. İşte bu Koca Seyit Onbaşı, aralıksız tam dokuz yıl askerlik yapıyor."

Kızlar, oğlan ve Nuray, daha bir hayranlık ve minnetle baktılar anıta... Murat, karısı ve yeğenlerinin, kahraman Koca Seyit Onbaşı'yla ilgili bir başka konuyu da bilmelerinde yarar gördü.

"1936 yılında Balıkesir-Çanakkale yolu-

nun açılışı sırasında Atatürk, Edremit'e geliyor. Çanakkale Savaşı'nda bizzat gördüğü ve korkunç savaşta yaşadıklarını kendisinden dinlediği Koca Seyit'i hatırlıyor. İlçedeki yetkililere Koca Seyit'i soruyor. Hiçbiri onu tanımıyor. Atatürk, Manastır köyünden olduğunu söyleyip bulmalarını istiyor ve şu serzenişte bulunuyor. 'Sizi onunla tanıştırmak istiyorum. Yaptığınız, milletin kahramanlarına vefasızlıktır. Kendisini tanıyın ki, bu topraklarda yaşamamanın bir bedeli olduğu bilinsin.' Kaymakam ve mahiyeti, atlara bindikleri gibi köye gidiyorlar. Koca Seyit köyde yok. Ormana odun kesmeye gitmiş. Acele gelmesi için haber salınıyor. Koşarcasına gelen Koca Seyit, yıkatılıp tıraş ettiriliyor. Giydikleri çok pırıptırmış. Başkaca giyecek elbisesi de yokmuş. Nahiye müdürünün yepyeni elbisesi giydiriliyor. Hızlı sürülen at arabasıyla Edremit'e getirilip Atatürk'ün huzuruna çıkarılıyor. Sırf Koca Seyit'i görmek ve onunla görüşmek için beş-altı saat bekleyen Atatürk, eğreti elbiseler içinde gördüğü Koca Seyit'i toplum içinde utandırmak istemiyor. "Koca Seyit, bu elbise sana çok yakışmış," diyerek iltifat ediyor. "Onu nereden satın aldın?" diye soruyor. Koca Seyit; "Paşam, sizin geldiğinizi haber verdiler, çok sevindim," diyor. "Beni arattığınızı duyduğumda dünyalar benim oldu," diye devam ediyor. "Bana bu elbiseyi giydirdiler. Kaymakam bey öyle uygun gördü." Atatürk, Koca Seyit'le konuşmasının ardından orada bulunanlara şu dersi veriyor. "Siz, vatani için, milleti için, namusu için canını ortaya koyan böyle insanları bu kadar mı tanıyorsunuz? Eğer

siz onları tanımazsanız geleceğinizi göremezsiniz. Hedeflerinizi bilemezsiniz."

Gençler, Koca Seyit'in anıtını sevecenlikle okşadılar. Yetinmeyip öpücük kondukdular...

**

Şehitlere duyulan saygı, anıtın heybeti ve hafiften esen rüzgârın bile anıttan geçerken yaptığı uğultu, derin bir vatanseverlik deryasına götürüyordu onları. Çanakkale Şehitleri Anıtı önünde, tarihin havasını her soluyuştayüreklerinin kıpır kıpır attığını hissediyorlardı. Görkemli böyle bir anıttla da olsa aziz şehitlerle bütünleşmenin manevi duygusalılığı içinde buluyorlardı kendilerini. Anıtı görmeye gelen Türk ziyaretçiler gibi yabancı ülkelerden gelenlerin de derin bir saygı bütünlüğü içinde olduklarını görüyorlardı. Murat, daha bir duygu yüküne giren eşini duvar üstüne oturttu. Bu sırada Çanakkale boğazına büyük bir şilep yöneldi. "Bu boğazdan yılda, binlerce gemi geçer," dedi Murat. "Boğaza yönelen gemilerdeki insanlar önce bu görkemli anıtı görürler. Bu heybetli anıtın neyi simgelediğini mutlaka öğreneceklerdir. Onlar da başkalarına aktaracaklardır. Bu anıtın süs olsun diye yapılmadığını, güzel manzara yaratsın diye dikilmediğini, Türkün birçok değerini simgeleyen tarihi bir anıt olduğunu öğreneceklerdir... Ve öğreneceklerdir ki bu anıt, emperyalist güçlere karşı koyuşun destanıdır... Gelibolu yarımadasındaki korkunç savaşta Türk askerinin; "Çanakkale geçilmez" demesinin bir kanıtıdır... İki yüz elli bin

şehit ruhunun buluştuğu mabettir... Onların torunlarınca, Çanakkale'yi bir daha geçmeye kalkışmayın ihtarıdır..."

Çise, amcasının bir özelliğini daha tanımış oldu. Bunu pekiştirmek için, "Amca, siz ulusalcısınız," dedi. "Evet," dedi Murat. "Burası gibi Anadolu'da kahramanlık destanı yazılan yerleri gören kişi, vatanseverlik duygusuna kapılmıyorsa eğer, ülkü değerlerinden yoksun birisidir o..." Çise, sizin görüşleriniz nedir dercesine öğretmenine bakınca gülümsedi Nuray. "Ben önce, görüp öğrendiklerinizden sizleri sınava tabi tutacağım." diyerek kızlarla oğlanı hafiften güldürdü. "Buraya ilk gelişimde ben de kitaplarda okuduğum ve televizyonlarda izlediklerim kadarıyla bilgiliydim," diyerek araya girdi Murat. "Gördüklerim ve burada öğrendiklerim benliğimde ayrı bir yer etti. Güzel öğretmenimizin dersini, gördüklerini ve duygularını tarih bilgileriyle harmanladıktan sonra dinleyelim."

Şehitlere duyulan saygı ve sergilenen her metal parçasının verdiği duygu yoğunluğuyla anıt bünyesindeki müzeyi gezdiler. Yıllar sonra topraktan çıkarılmış yakın savaş gereçleri olan ateşli silahlar, kılıçlar, süngüler, tahra ve palalar... Ağaçlara saplanmış şarapnel parçaları. Hangi milletin askeri olduğu bile belli olmayan, kurşunun yarısı alınmış saplanmış, bakılması bile insanı dehşete düşüren küçük bir kafatası... Korkunç savaşın acı kanıtı fotoğraflar... Kim bilir kaç cana kıymış bomba eskileri... İnsanın tüylerini diken diken eden acımasız savaşın acı kalıntıları... Yürekleri burkulmuş olarak çıktılar müzeden.

Ezineli Yahya Çavuş anıtına gelip, kahramanlık destanını okuduklarında yeğenlerin gözleri yaşarıverdi. Altmış üç kahramanın, karaya çıkan üç düşman alayını on saat kıyıda pusturduklarını öğrendiklerinde küçük göğüsleri kabardı. Şehitlerden bazılarının henüz yirmi yaşlarında olmasını minik yürekleri kaldırmadı. Vatani için canını veren bu aziz şehitlere, dualarıyla birlikte gözyaşı da hediye ettiler...

İngiliz, Fransız ve Anzakların anıtmezarlarına uğradılar. Yeğenlerin hiçbirinde öfke ve hınç duygusu belirmedi. On dokuz yirmi yaşlarında ölenlere acıma duyguları daha baskın geldiği için, "Ay yazık..." bile dediler. "Bu memleketin toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar. Burada, dost bir vatanın toprağındasınız. Huzur ve sükûn içinde uyunuz. Sizler, Mehmetçikle yan yana koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Onlar bu toprakta canlarını verdikten sonra bizim evlatlarımız olmuşlardır."

Çanakkale Şehitleri Anıtı girişindeki yazıtta Atatürk'ün, yürekleri yumuşatan bu insanlık anlayışını okudukları için onları da kendilerinden birileri gibi gördüler. Hele Anzakların ne olduklarını ve on bin kilometre öteden geldiklerini öğrendiklerinde acıma duyguları daha da arttı. Seksen yıl önce, Türk askerini öldürmeye gelenler, Türk askerinin küçük torunlarınca acıma duygularıyla yâd edildiler.

Küçücük narin ellerini açarak yaptıkları dualara bile eriştiler...

Türk şehitliğine dua ederek girdiler. Derin bir saygı içinde şehitliği gezerlerken plakalardaki yazıları okudukça, Türkiye'nin her yerinden gelen yiğitlerin burada harman olduklarını anladılar. Yere çöken Çise, genç şehidin plakasını okşarken daldı. Yıllar yıllar öncesine gitti. Çanakkale'deki kara savaşlarının en çetin bir dönemine. Sıcak bir yaz gününe. Atatürk'ün emir ulaşıyordu. Siperlerden siperlere, sırtlardan derelelere, dağlardan denize koşuyordu. Atatürk'ün verdiği emirleri komutanlara ulaştırıyordu. Koşuyordu, hem de hiç durmacasına... Öyle hızlı koşuyordu ki, düşman askerleri nişan bile alamıyorlardı kendisine... Vızır vızır kurşunlar geçiyordu her yanından... Koşuyordu hep... Kimi zaman mermisi bitenlere mermi yetiştiriyordu. Genç askerlerin bacısı, orta yaşlıların kızıydı... Çise bacım, yağmur kızım diyorlardı... Yanmış yüreklere esinti veriyor, susuzluktan çatlamış dudaklara çiseliyordu... Koşuyordu durmadan... Koşmuyor, uçuyordu sanki... Siperlerin birinden "su" diye bir ses duydu. Koştı oraya. Matarasında azıcık su vardı. Bir yudumunu içirdi askere. Başka çise tadacak var mı diye bakındı, Yoktu. Şehit olmuşlardı... Bir bacağı kopmuş, vücudu titreyen askere matarada kalan suyu da içirdi. Gençti. Hatta çocuk yaşta bile sayılırdı... Okulunu bırakan en genç tıbbiyeliydi... Belki de liseli bir gençti... Anadolu'nun birçok yöresinden, saçına kına yakılarak gön-

derilen... Kınalı bir ana kuzusu da olabilir-di... Çok... Çok gençti... Tıbbiyeli, liseli ya da kınalı kuzu... "Allah razı olsun Çise bacım..." dedi genç asker. Çise'nin kolları arasında ruhunu teslim etti... Gep-gençti... Çocuksu yüzlüydü... Henüz sakalı bile yoktu...

Hüngür hüngür ağlamaya başladı Çise. Plakada yazılı genç asker, belki de kollarında can veren şehitti... Aslı, kaldırmak istedi. Murat, bırakmasını işaret etti Aslı'ya. Mete de başladı ağlamaya. Sonra da Aslı. Nuray'ın gözleri yaşardı. Gözyaşlarıyla çiseleyen kıza bakan ziyaretçilerin de gözleri doldu... Çise, vatani uğruna can verirken su vererek yüreğini soğuttuğu genç askerin plakasını gözyaşıyla çiseliyordu bu defa. Belki o değildi ama olsun... Binlercesi öyleydi... Gep-genç oldukları plakalarda yazılıydı... Başını kaldırıp, bakışlarıyla Türk şehitliğini taradı. Manevi acısına bir başkası daha eklendi o an. Türk şehitliğinin, öbür mezarlar kadar korumalı ve bakımlı olmadığına yandı. Taze yüreği bir kez daha sızladı. Birden döndü. "Çanakkale'de zaferi kazanan biziz. En iyi anıtmezarlar yenilenlerde. Neden Türk Şehitliği hepsinden daha görkemli değil?" diyerek isyan etti.

"Sana fazlasıyla hak veriyoruz," dedi Murat. Çise'nin isyanına başka ziyaretçilerden de katılanlar oldu. Çise'yi kaldıran Murat, "Umarım yakın bir zamanda bu dileğimiz gerçekleşir. Öbür anıtmezar dakiler de bizden artık. Atamız, onlar için, bizim evlatlarımız dedi," deyince sakinleşti Çise. Nuray, "Şu anda şehitliğin daha güzel olmasına bir katkımız

olmaz ama dualarımızla şehitlerimizin yüce ruhlarını daha da yüceltebiliriz," deyince Çise'nin narin elleri göğze açılıverdi. Başka eller de eşlik etti hemen. Yaptıkları dualarla şehitlerin ruhlarını göklerde uçuşturdular. Allah'ın bu aziz kullarıyla bütünleşmiş olmanın manevi doyumuyla ayrıldılar Türk Şehitliği'nden...

Siperlerin yakınlığı, kızların yüreklerini bir kez daha burktu. Çise, o düş dünyasında yaşadığı olayın yerini arıyormuşçasına koşarak siperleri dolaşmaya başlayınca, Aslı'yla Mete'de yoldaş oldular ona. Onlar sadece ablalarına uyarlarken Çise, o genç askerin siperini arıyordu... Aslı, bu kadar yakınlıkta savaş yapılmasını kavrayamıyordu. "Birbirlerine taş atsalar bile kafaları yarılır," diyerek hayretini dile getirdi en sonunda.

**

Conkbayırı ve "Kemal Yeri'ndeki yazıtlar sonrası Nuray öğretmen, yaşanan tarihle ilgili açıklamalar getirdi. "Atatürk'ün, o zamanki Yarbay Mustafa Kemal'in askerlerine; 'Size ben, taarruz emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde, yerimizi başka kuvvetler ve kumandanlar alabilir...' verdiği bu meşhur emri yineledi. Bu emri alan 57. alaydan kurtulanın olmadığı söylenir," demesiyle yeğenlerin içleri gitti. "Ay... Ne kadar yazık..." diye yakındı Aslı. Murat, "Çanakkale savaşları, tarihte en büyük asker kaybı olan savaşlardan birisidir," diyerek kızları bilgilendirmeye yöneldi. "Savaşın insancıl yönü olamaz denilse bile bu savaşta insancıl olaylar da yaşanmış. Karşılıklı siperlerdeki askerler, savaşa ara

verip ölü ve yaralıları almışlar. Birbirlerine ekmek, su ve sigara vermişler. Özellikle Anzaklarla, kahramanca boğuşmanın yanında dostluklar da kurulmuş. Dünyada böyle bir savaş hiç yaşanmamış." Mete: "Dost olduktan sonra da savaşmışlar mı?" Karı koca, birbirlerine baktılar. Dostluk ve savaşın küçük beyinlerde uyuşmadığına birebir tanık oldular. "Ne yazık ki evet," dedi Murat. "Devletleri yönetenler savaş çıkartırlar. Askerler de savaşır. Savaş çıkartanlar, askerlerin duygu ve düşüncelerini önemsemezler. Ölmelerini bile umursamazlar... Savaş, onlar için politik amaçlarının bir aracıdır. O yıllarda İngiliz ve Fransızların amacı, Çanakkale ve İstanbul boğazlarını ele geçirerek, Almanlar karşısında zor duruma düşen bağlaşıkları Rusya'ya denizyoluyla yardım etmektir. Olabilecek komünist ihtilali engellemektir... İşte bu nedenlerle saldırdılar bize. Önce denizden geçmeyi denediler başaramadılar. Sonra da karadan saldırarak boğazları ele geçirmek istediler. Haklı davalarına inanan askerlerimiz, ölürüz de geçit vermeyiz diyerek yüz binlerce ölü bıraktıracak onları geri gönderdiler. Bu savaş, Türk milletinin; özgürlük, vatan, millet ve bayrak gibi öz değerlerine yeniden kavuştuğu kutsal bir mücadelesidir... Vatan uğruna ölmeyi en büyük ibadet sayan Türk askerin kahramanlık destanıdır... Uytulan Türk milletinin şahlanarak özgüvenine kavuşmasıdır... Kurtuluş savaşının temel taşıdır... Mustafa Kemal Paşa'nın, umut güneşi olarak Türk milletine parlamasıdır... Rusya'daki çarlık rejimin yok olmasını sağlamış bir savaştır.

Çanakkale savaşlarının üçte bir özeti bunlardır." Tarih dersi vermenin sıkıntısını duydu. "Sizlere asıl tarih dersini Nuray öğretmenimiz verecektir," diyerek karısını onura etti. Ardından, "Tarihe oldum olası meraklı olmuşumdur," diye devam etti. "Yengenize evlenme teklifi yapmamda, güzel ve hanım birisi olmasının yanında tarih öğretmenliği de etkili oldu." Gerçeğe dayalı bu esprisiyle oldukça duygulu gün geçiren yeğenlerini hafiften güldürüp karısını gülümsetti.

**

Çanakkale savaşlarının belgeli anılarıyla dopdolu olarak Eceabat'a geldiler. Çay bahçesinde bir şeyler içerlerken yeğenlerden kısa değerlendirmeler almak istedi Nuray öğretmen. Önce küçükten başladı. "Düşmanlar bir daha yurdu-muza gelmesinler," diyerek çocuksu kızgınlığını belirtti Mete. Çok bilgilendiğini söyleyen Aslı, "Neden Nene Hatun gibi kadınlar askerlerimize yardıma koşmamışlar?" diye sorunca, bir an nasıl bir yanıt vereceğini bilemedi Nuray öğretmen. Kadınların, yaralı askerlere baktığını söyledi. Bu açıklamasının Aslı'ya pek yeterli gelmediğini anladı. Emin olmakla birlikte, "Savaşın iyice kilitlendiği bir sırada kadınlarımız, bu korkunç katliamı durdurun diyerek düşmanın üzerine yürümüşler. Yakınlarına top mermisi düşünce, düşmana daha fazla yaklaşımlarına izin verilmemiş," dedi. Kocasının onay vermesiyle anlatımının doğruluğuna iyice inandı. "Kadınlarımız, o sıcak yaz günlerinde askerlerimize, ayran, su, sebze ve meyve getirdikleri gibi, gelişle-riyle manevi destek de vermişlerdir,"

diye ilave yapan Murat, Aslı'nın iyice ikna olmasını sağladı. "Ben de Atatürk'ün emir ulağıydım. Mermi de taşıdım," diyen Çise, amcasıyla öğretmenin bir garip bakmalarıyla, "Ben bugün yönümü tam buldum," diyerek hayal dünyasında yaşadıklarını örtbas etmek istedi. "Geçen seneye kadar arkadaşlar arasındaki siyasi içerikli konuşmalarda, Atatürkçü bir solcuyum derdim. O ne demek diye sorduklarında, kem küm ederdim. Atatürk'ü sevmek, Atatürkçü olmak yeterliydi benim için. Solcu görünmek, gençler arasında çağdaşlık gibi algılanıyordu. Ondan solcuyum derdim." Gülümsedi. "Tarihi gerçekler ve sizlerin görüşleriyle iyice yoğruldu-m," diye devam etti. "Ben bugün çizgimi kesin olarak belirledim." Aslı'nın ama bilerek ama bilmeyerek, "Ben de..." demesinin ardından, Mete de ondan aşağı kalmadığını belli etti. Çise, sessiz gülerken, karı kocanın yüzlerinde sevinç belirdi. Yaşanan tarihi bir olayın yerini ve kanıtlarını gören ergen çocukların farklı algılayışları, Nuray öğretmeni düşündürdü. Ezberci bir eğitimin yanlışlığını daha iyi anladı. Tarihi olayları anlatırken, sebep sonuç ilişkilerini gerektiğince yorumlamadığı ve öğrencilerine yorumlatmadığı için öğretmen olarak kendini de yetersiz gördü. Öğretmenlik ufkunun açılmasına ve yeğenlerinin tarihi dolu yaşamış olmalarına sevindi en azından... "Söyleyeceklerim, sanırım her öğretmenin kendi branşında da geçerli olabilir," dedi Nuray öğretmen. Yabancı turistlerin çoğunlukta olduğu otelin restoranda, şantörün şarkısı ve orgundan

çıkan müzik nağmeleri uğultuda boğulurken, Nuray öğretmenin sesi masada daha baskın çıkıyordu. "Tarih öğretmeni olarak okullara göndermeden önce bizlere keşke yakın tarihimizin yaşandığı yerleri gösterebilirlerdi. Çanakkale'yi, Dumlupınar'ı, Sakarya'yı ve İnönü'yü... Doksan bine yakın askerimizin soğuktan kırıldığı Allahuekber dağlarını... Osmanlı ve yakın tarihimizde önemli yer tutan diğer olayların geçtiği yerleri görseydik, öğrencilerimize çok daha yararlı olurduk. Keşke öğrencilerime, Çanakkale savaşlarıyla ilgili olarak sadece sözel ders vermeyip, bugün gördüğüm yerleri gösterebilseydim... Keşke imkânları olsaydı da bütün öğretmen ve öğrenciler, demin saydığım yerleri görselerdi... Keşke, tüm dünyanın öğretmen ve öğrencileri, insana canlı tarih duygusu veren Çanakkale savaşlarının yapıldığı yerleri görebilselerdi... Öyle sanıyorum ki dünya barışına büyük katkıları olurdu..." Soluklandı. "Ben bugün yorulmadım. Üzerime çöken yorgunluk, Çanakkale tarihinin bende bıraktığı ağır sorumluluktur. Atatürk'ü çok sever ve sayarım. Bugün, Atatürk'ü daha iyi anladım... Topraklarımızda yatan on binlerce yabancı düşman askerine, onlar bizim evlatlarımız olmuşlardır demesini çok iyi kavradım... Milletimizin, O'nun gösterdiği hedeflere sınıksız sarıldığı gibi, Onlar bizim evlatlarımız olmuşlardır anlayışına da sahip çıktığını gördüm. Kendisini esareti altına almak isteyen devletlerin ölen askerlerine vatanında kucak açsın... Onların görkemli anıtmezarlarda yatmalarına fırsat tanınsın... Kendi şehit evlatlarıyla onları aynı değerle tutsun...

Onları da vatanın evlatları kabul etsin... Böyle bir insanlık anlayışının bir başka millette olabileceğini sanmıyorum..." Biraz su içti. "Türk askerinin burada destanlaşmasına tanık olduktan sonra, Sakarya'daki siperlerinden kopmamak için yırtınmalarını... Afyon ve Dumlupınar'daki şahlanışlarını daha iyi anladım. Bunların dışında, milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un, Çanakkale Şehitleri için o şiirsel destanı yazarken duyduğu duyguları aynen hissettim. Bu taşıdır diyerek Kâbe'yi diksem başına ve Sana aguşunu açmış duruyor peygamber ifadelerini yürekten özümledim... Kâbe'nin mezar taşı ve peygamberimizin sevgiyle karşıladığı şehitlerin yattığı böylesine kutsal bu yörede, yazıklar ve moteller olmamalıydı. Buraların dokusu bozulmayıp olduğu gibi korunmalıydı. İçim sızladı. Burası, dünyanın Kâbe'si olması gereken bir yer. Çünkü pek çok millettən, her dinden insanın kanlarıyla ısladıkları, bedenleriyle doyurdukları bir toprak... Ruhlarının birlikte gökyüzüne uçuştıkları bir yer... Bugün, böyle bir inanç belirdi bende. Öğrencilerime çok faydalı olacağına inandığım daha pek çok bilgi ve değerler edindim bugün."

Yine soluklandı. "Ben bugün tarih öğretmeni oldum..."

Dur Yolcu şiiri: Şair Necmettin Halil Onan

Koca Seyit anlatımı: Değişik kaynaklardan derlendi.

Not: 1983 yılı ilkbaharında Koca Seyit Onbaşı anısına Çamlık (Manastır) köyünde Orman ve Ağaç bayramı yaptık.

Koca Seyit Onbaşı'nın mezarına giderek minnet ve Şükran duygularıyla ve dualarımızla ruhunu şad ettik.

Orhan AKSOY

Tuhaf Bebek

Doğumhanenin önünde telaşlı bir bekleyiş sürüyordu. Zühal içeri alınlı üç saat olmuş, doğumun gerçekleştiğini henüz haber veren olmamıştı. Ahmet, kız kardeşi Pervin'e, "Bu kadar uzun sürmesi normal mi?" diye sorunca, "Daha uzun sürdüğü de olur, merak etme," dedi.

Ahmet koridorda karar bekleyen bir hükümlü gibi, bir o yana bir bu yana volta atıp duruyor, arada bir saatine bakarak derin nefesler çekip Pervin'e bakıyordu. Pervin, onun çaresiz bakışlarıyla karşılaşınca her şey yolunda der gibi tebessüm ediyor, bebeği karşılamak için sabırsızlansa da belli etmemeye çalışıyordu. Ahmet kaygılı bakışlar atmaya, Pervin de gülümseyerek onu rahatlatmak için uğraşmaya devam ediyordu.

Az sonra beyaz bir battaniyeye sarılı küçücük, sevimli, dudakları eğri büğrü ağlayacakmış gibi bakan bebekçik, halası Pervin'in kucağına verilince, Ahmet gözyaşlarını tutamadı. Bebeği getiren hemşireye, "Zühal iyi mi?" diye güçlükle sorabildi. "Tabii ki iyi, birazdan doğum servisindeki odasına alacağız, siz de bebeği alıp orada bekleyebilirsiniz", dedi. Ahmet'le Pervin Zühal'i beklemek

için servisteki odaya gittiler. Bebeği merakla inceleyen babası, onu henüz kucağına almaya cesaret edememişti. Pervin, "Onu alsana, ne duruyorsun!" diyerek bebeği Ahmet'e uzattı. Ahmet, önce kararsızca uzanacak gibi olduysa da, "Hayır, nasıl tutacağımı bilmiyorum, alamam," dedi. "Benim tuttuğum gibi tutacaksın; bak, sırtını ve ensesini kolumla destekliyorum, böyle tutacaksın," diyerek tarif ettiyse de "Eve gidince alırım onu ama şimdi alamam," diyen Ahmet'in yüzü kızarmıştı. Utandığını anlayan kardeşi, "Beceriksiz! Peki, eve gidince tutmayı öğretirim," diyerek bebekle ilgilenmeye devam etti.

Zühal getirilmeden önce, bebeği teslim eden hemşire odaya gelip bebeğin dosyasına bir şeyler yazdıktan sonra, "Hiç ağladı mı?" diye sorunca, Pervin, "Hayır, uslu uslu durdu, hiç ağlamadı," dedi. "Sizi kaygılandırmak istemem ama doğduğundan beri ağlamadı, ilk kez ağlamayan bir bebek görüyorum," dedi. Ahmet, "Yani! Kötü bir şey yok değil mi?" diyerek kaygılı bir şekilde bakınca, "Hayır, yok, yok da, ağlamaması tuhaf, doktor bey gelince ona sorarsınız," dedi. Ancak Ahmet bu durumdan kaygı duy-

muştı.

"Ağlaması lazım, öyle mi?"

"Öyle, ama şart değil."

"Ya ağlamazsa!"

"İnanın bildiğim bir şey değil. Ama bütün tetkikleri, tahlilleri birazdan yapılacak; bir sorun olduğunu sanmıyorum. Çok sağlıklı görünüyor." dedi.

Ahmet dudaklarını kemirmeye başlamıştı. Zaten ne zaman kaygılansa ya tırnaklarını ya dudaklarını kemirmeye başlardı. Pervin yine onu rahatlatmak için, "Çok tatlı ve sağlıklı görünüyor; bir sorun olduğunu sanmıyorum." dedi. Hemşire odadan çıkmak üzereyken, Zühal de sedyeyle odaya getirilmişti. İyi görünüyordu. Onu yatağa yatırıp yatağın başlığını kırk beş derece yükselterek yarım oturur pozisyona getirdiler. Zühal'i getiren personeller gidince, Pervin, bebeği annesine verdi. Bebeği bağrına basan anne onu emzirmeye başladı. Bebek gayet iştahlı bir şekilde annesini emmiş sonra da uyumuştı. Uyuyan bebeği bebek yatağına koyan halası, parmaklarıyla bebeğin dudaklarına dokunarak seviyor, "Ne tatlı, çok sevimli." diye konuşurken Zühal, "İsmi Sinan olsun demiştik, ona artık Sinan diyelim, olur mu?" deyince Pervin'le Ahmet, tek ağızdan, "Evet, Sinan güzel isim." dediler. Annenin yatağını daha düz pozisyona getirdiklerinde, yorgun olan anne gözlerini kapatıp uyudu.

Saat Üç'e doğru, odaya iki doktor gelince Zühal'i uyandırdılar. Doğumu gerçekleştiren doktor, "Zühal Hanım nasılsınız?" diye sorduğunda, doğumu gerçekleştirmiş olmanın gururuyla mutlu olduğu belli oluyordu. Zühal minnet dolu bir ses tonuyla, "Teşekkür ederim hocam; çok iyiyim." diyerek mahcup ve müteşekkire bir edayla doktorlara bakıp biraz da merakla doktorun söyleyeceği şeyleri bekleyedurdu.

"Selim hocamız bebeği muayene edecek, daha sonra sizi taburcu edebiliriz." dedi. Zühal diğer doktorun Sinan'ı muayene edişini seyrederken, Doktor Selim, "İsim koydunuz mu?" diye sorduktan sonra, bebeği yattığı yerde muayene etmeye devam etti. Ahmet, "İsmi Sinan, annesi koydu." dedi. Doktor Selim, "O! Çok güzel isim, Sinan nasılsın!" diyerek, bir yandan bebekle konuşuyor, bir yandan da muayene etmeye devam ediyordu. Kollarını, bacaklarını inceleyen doktor, bebeğin idrarını, kakasını yapmış olduğunu görünce, "Sinan gayet sağlıklı, tahlilleri de çıksın; sizi evinize yollayalım." dedi. Tam muayeneyi bitirmek üzereyken bebeğin, kol saatine baktığını fark eden doktor, parlak sarı saatini bebeğe göstererek hareket ettirmeye başladı. Bebek gözleriyle saati takip ediyordu. Doktor Selim'in yaptığı deneyi fark eden doğum uzmanı, "Takip ediyor, değil mi?" diye sorunca, Doktor Selim, "Evet, takip ediyor." dedi. İki doktor şaşkın şaşkın bakışınca, Pervin, "Hocam doğduğundan beri hiç

ağlamadı, bir sorun yok değil mi?" diye sorunca, iki doktor, "Yooo, hayır! Birkaç gün sonra kontrole gelin, ama bir sorun yok." diyerek odadan çıktılar...

Doğum uzmanı bebeği muayene eden Doktor Selim'e "Gerçekten garip bir durum değil mi? Bebek doğduğundan beri hiç ağlamadı. Bir de senin saatini takip etmesi inanılır gibi değil; sen ne dersin?" diye sorunca, Doktor Selim, alnına dökülen uzun kır saçlarını eliyle arkaya atarak,

"Bilmem, belki tesadüf; daha küçücük bir bebek, sağlıklı görünüyor, tüm tetkiklerini istedim; olmadı, Kulak Burun Boğaz'dan konsültasyon rica ederim. Ses tellerini incelesin bakalım," deyince, "KBB'lik iş olduğunu sanmıyorum, çünkü ağlamak sadece sesle yapılan bir şey değil; ağlayanın bir de yüz ifadesi vardır, ama bu bebekte böyle bir yüz ifadesi de görmedim." dedi. "Mental reterdasyon olabilir mi?" diye sorunca, "Evet, benim korkum bu, belki zekâ ile ilgili, daha doğrusu beyin ile ilgili bir sorunu olabilir; bence onları taburcu edip, birkaç gün sonra nöroloji veya beyin cerrahisine muayene olması için bebeği getirmelerini söyleyelim." deyince, "Evet, haklısın. Tahlilleri çıksın; sorun yoksa eve gönderelim." dedi.

Saat 17'ye doğru Zühal'i vizite gelen doğum uzmanı, onları kaygılı görünce, "Hayrola, neden bu kadar üzgün görünüyorsunuz?" diye sorunca, Zühal, "Hocam; lütfen doğru söyleyin, Sinan'da bir sorun mu var?" diye sorunca, Ahmet ile Pervin de doktorun karşısında ayağa kalkarak söyleyeceklerini merakla beklemeye baş-

ladılar. "Doğrusunu isterseniz ağlamaması konusunda kesin bir şey söyleyemem; ses telleri ile ilgili olduğunu düşünmüyorum. Bu nedenle birkaç gün sonra onu, beyin cerrahisine, muayene ettirmenizi tavsiye edecektim, ama şu da var ki, bebeğin diğer tahlilleri tertemiz, hiçbir sorun yok." deyince hem Zühal hem de Ahmet'le Pervin, sevinçle doktora teşekkür ettiler. Taburcu işlemleri ertesi sabah saat 9'da olacaktı. Geceyi hastanede geçirecek olan annenin, doktorun, bebeğin tahlillerin iyi çıktığını söylemesi üzerine duyduğu kaygı yok olup gitmişti. Pervin'le Zühal hastanede sabahlayacak, Ahmet de sabah, onları almaya gelecekti.

Ertesi sabah Ahmet'in getirdiği ticari taksi ile evlerine döndüler. İlk gün Sinan'ın ağlamıyor oluşu konuşuldu durdu. Birkaç gün sonra ise Ahmet'in işe başlaması gerektiğinden Pervin, Zühal tamamen toparlanıncaya kadar onlarla kalmaya karar verdi. Sinan'daki garipliklerin sadece ağlamamakla kalmadığını, emzirme saatlerinin sürekli bir periyodu takip ettiğini ilk fark eden Pervin oldu. Sinan'ı emzirmeye çalışan annesinin dört saatte bir emzirebildiğini, dört saat dolmadan bebeğin süt emmediğini fark eden Pervin,

"Zühal, dikkat ettim de bebek dört saatte bir süt emiyor, aralarda ne kadar zorlarsan da emmiyor." dedi.

Zühal bunun üzerine kaç kere denediyse de bebeğin gerçekten dakikası dakikasına, dört saatte bir süt emdiğini

dahası uyku saatleri, uyanık olduğu süreler ve beslenme saatlerinin hiç şaşmadığını fark etti. Günlerce bebeğin davranışlarını takip eden aile gittikçe kaygılanmaya başlamıştı.

"Korkuyorum, Sinan'ın neden böyle olduğunu bilmiyorum. Bu bir tür hastalık mı, özür mü?" Sağlıklı görünse de ağlamaması, uyku saatlerinin aynı olması, emme saatlerinin dakika şaşmaması ne anlama geliyor?" diye soran Zühal'e "İnsanı anlıyormuş gibi bakması beni de korkutmaya başladı, bir hoca mı çağır-sak?" dedi Pervin. Ahmet'in hoca işine karşı çıkacağını biliyorlardı, bu nedenle hastaneye gitmeye karar verdiler. Zaten Dr Selim de kontrole getirilmesini istemişti.

Ahmet çalıştığı iş yerinden sık izin alamadığı için Sinan'ı annesi ile halası hastaneye götürdüler. Dr. Selim'in de önerisiyle ya nörolojiye ya da beyin cerrahisine gidilecekti. Sabah 8'de hastaneye gittiklerinde nörolojiye sıra kalmadığını ama beyin cerrahisine sıra alabileceklerini söyleyen sekreterden mecburen beyin cerrahisine sıra aldılar. Saat 10'a doğru sıra kendilerine gelebilmişti. Dr. Erdal, "Buyurun şikâyetiniz nedir?" diye sorunca, Zühal konuya nasıl gireceğini bilemeyince Pervin, "Hocam; bebek doğalı yedi gün oldu ama ne doğduğunda ne de bu yedi gün boyunca hiç ağlamadı." dedi. Dr. Erdal hiçbir şey söylemeden bebeği muayene etmeye başladı. İlk önce gözlerini muayene eden doktor, bebeğin sağlıklı olduğuna karar vermişti bile. Ellerini, kollarını, ba-

caklarını hem şekil bozukluğu hem de güç bakımından inceleyen Dr. Erdal, "Hiçbir sorun görünmüyor." deyince, Zühal, "Hocam, bir bebek eşyalara odaklanabilir mi?" diye sorunca, "Nasıl yani, tam anlayamadım." dedi. "Doğumdan sonra, onu muayeneye gelen çocuk uzmanının saatine bakmıştı, zaten size gelmemizi o söylemişti," diye söyleyen Zühal'e, "Hadi canım, bebek mi?" "Evet, Hocam; Sinan, biz eve gittikten sonrada kendine gösterdiğimiz kaşık gibi parlak nesneleri gözüyle takip ediyordu. Doktor masadaki çelik kalemi Sinan'a gösterip hareket ettirince annenin doğru söylediğini anladı." "İnanılmaz, dedi. Gerçekten de bebek nesneyi gözüyle takip ediyordu. Ama bu durumda doktorun da söyleyebileceği pek bir şey yoktu. Pervin, "Hocam ne yapacağımızı ne düşüneceğimizi bilmiyoruz." dedi. "Beyin tomografisi çekelim, sonra da EEG yapalım, ben de daha önce böyle bir şeyle karşılaşmadım." dedi. Tetkik formlarını Pervin'e verip, "Acil tomografi bölümüne gidin, orada randevu almanıza gerek kalmayacak, film çekilir çekilmez de yanıma gelin." dedi.

Öğlenden sonra Doktor Erdal'ın yanına tekrar döndüler. Zühal, "Film ve EEG çekildi, bakabilir misiniz? deyince Dr.Erdal, monitörden Sinan'ın sonuçlarını açıp incelemeye başladı. Tomografi görüntülerini inceleyen doktor gözlerini kocaman açmış hayretle bakıyordu. Zühal,

"Hocam; bize bir şey söylemeyecek midiniz?" diye sorunca, "Siz burada bekleyin, ben hemen geleceğim" diyerek odayı terk etti. Doktorun odasındaki boş sandalyelere oturup beklemeye başlayan Zühal'le Pervin kendi aralarında, konuşmaya başladılar. Zühal, "Kötü bir şeyler var, hiç iyi hissetmiyorum." deyince, Pervin, "Sabırla bekleyeceğiz, belki kötü bir şey değildir. Neden hemen aklına fena şeyler getiriyorsun ki?" deyince Zühal gözyaşlarına hâkim olamadı. Kucağındaki Sinan'a sıkıca sarılıp, "Ne olursa olsun, sen benim oğlumsun; hayatım boyunca sana bakmak zorunda kalsam da bakarım." diyen Zühal neredeyse Sinan'ın özür olduğu artık emindi.

Doktorun dönmesi yarım saatten fazla sürmüştü. Odaya girince kapıyı arkadan kilitleyip, "Lütfen önce sakin olun ve beni dikkatle dinleyin." dedi. Doktoru dinlemekten başka çareleri olmayan anne ile hala, pür dikkat dinlemeye koyuldular. "Sinan'ın beyni ile ilgili bir durum var, ama ne olduğunu bilmiyorum." deyince, Pervin, "Doktor Bey; lütfen bize açık açık söyleyin, Sinan'ın nesi var?" "Bakın; normalde insan beynini iki yarım küreden oluşur; sağ ve sol hemisferler ama Sinan'da beyin anatomisi farklı." Doktoru gözyaşları dökerek dinleyen anne, "Sinan özür mü Hocam, lütfen doğru söyleyin." deyince, "Özür diyemem. Aslında böyle bir durumla hiç karşılaşmadım. Çünkü Sinan'daki durumun ne olduğunu bilmiyorum. İnsanların beyninin iki yarım küreden oluştuğunu söylemişim. Sinan'da ise inanılmaz şekilde üç yarım küre var." dedi. Anne doktorun anlattıklarından ötürü

gittikçe bebeği için daha çok üzülme-ye başlamıştı. Pervin ise doktoru anlamaya çalışıyordu. "Bakın bu durum, belki de bilim tarihine girmesi gereken bir durum. Çünkü böyle bir şeyle karşılaşan ilk kişiler biziz. Bu nedenle Sinan'ın haftada bir bana getirilmesini istiyorum. Onu düzgün ve düzenli bir şekilde takip edeceğim. Siz de onu sürekli gözlemleyip ondaki farklı durumları kaydedin. Şimdilik daha üst bir merkeze gitmeye gerek görmüyorum ama gerektiğinde bizzat kendim onunla birlikte gideceğim." dedi. Pervin, "Yani bebeğin gelişimini takip edeceğiz; belki de beynindeki bu farklılığa rağmen normal biri olacak, öyle mi?" Diye sorunca, "Evet, aynen öyle; sadece takip etmeliyiz." dedi. Masasındaki kartvizitlerden Pervin'e uzatan doktor, "Günün hangi saati olursa olsun, ne olursa olsun, farklı bir durumla karşılaşırsanız beni arayın." dedi. Doktora teşekkür ederek çıkmak üzere kapıya yönelen aileye, seslenen doktor, "Ha! Bu arada, bu durumu hiç kimseye anlatmayın; bu sizinle benim aramda kalırsa sevinirim. Haftaya bebeği yine getirin; geldiğinizde doğrudan buraya gelin, sıra almanıza gerek yok." dedi. Zühal'le Pervin doktora teşekkür edip eve döndüler.

Ahmet akşam işten döndüğünde, "Ne yaptınız, doktora gittiniz mi?" diye sorunca, Zühal, "Evet, gittik ama bir şey anlamadık." dedi. "Doktor hiçbir şey söylemedi mi?" "Aslında, Sinan'ın beyninin normal olmadığını söyledi." diyen Zühal'i üzmemek isteyen Ahmet duygularını, üzüntü ve korkusunu belli etme-

meye çalışarak, "Gelecek sefer ben de gitsem iyi olacak." dedi. Pervin, o esnada mutfakta yemek yapmakla uğraşıyordu. Ahmet'in sesini duyunca yanlarına gelerek Ahmet'in kucağındaki bebeği sevmeye başladı. "Sen ne anladın doktordan?" diye sorunca, Pervin, "Doktor, Sinan'ın beyininde bir anormallik olduğunu, ama bunun bir özür veya hastalık olup olmadığını bilmediğini, kendisinin de ilk kez böyle bir şeyle karşılaştığını söyledi, deyince, "Doğrusu bende bir şey anlamadım." dedikten sonra Sinan'ı sevmeye devam etti. Sinan'ın yuvarlak beyaz bir yüzü; seyrek, düz, siyah saçları vardı. Gözleri koyu gri renkteydi. Babası onu kanepeye yatırmış ellerinden tutup kaldıracakmış gibi yapıyordu. Sinan ise gerçekten kalkmaya çalışır gibi babasının ellerini çekiyordu. O esnada Ahmet, Sinan'ın gözlerine bakıyordu. Bir an Sinan'ın göz bebeğinin mavi bir renge dönüşüp tekrar koyulaştığını gören Ahmet, "Siz de gördünüz mü?" diye heyecanla sorunca, Zühal, "Neyi gördünüz mü?" diye sordu. "Gözbebeği renk değiştirdi; sanki önce mavi oldu sonra tekrar eski rengine döndü." deyince Pervin, Sinan'ın gözlelerini incelemeye başladı. Zühal ise, "Saç-malamayın, daha neler." dedi. Ahmet, "Yemek hazır mı, çok acıktım." deyince bebekle oynayan Pervin, "Evet, hazır. Mutfığa geçebiliriz." dedi. Bebeği yatağına yatırıp mutfığa geçtiler.

Herkes tabağındaki yemeğe odaklanmış, sessiz sedasız yemekle meşguldü. Sinan ile ilgili konuşmalar da, aslında herkesin aklında aynı konu vardı. Ahmet

çay yapmak için çaydanlığa su doldurup ocağa koyduktan sonra, "Pervin; kaynayınca çayı demlersin, ben Sinan'a bakayım biraz." diyerek salona geçti. Zühal, Pervin'e yardım etmek için mutfakta kaldıysa da Pervin onun yardım etmesine izin vermedi. Sofrayı toplayıp bulaşıkları yıkamayı henüz bitirmişlerdi ki kapının çaldığını duydular; Zühal, Ahmet'e, "Ahmet; kapıya bakar mısın!" diye seslenince, Ahmet kapıyı açmaya gitti.

Pervin çayı demledikten sonra Zühal'e "Hadi, salona gecem." dedi. Salona geçtiklerinde Ahmet'in Doktor Erdal'la beraber oturduğunu görünce şaşakaldılar, Zühal, "Aaa! Doktor Bey; gelen siz miydiniz?" diye sorunca, "Evet, telefon numaranızı almayı unutmuştum ama hastane sistemden adresinizi buldum." dedi. Zühal, "Hoş geldiniz." diyen Zühal, doktorun evlerine kadar gelmiş olmasını tuhaf bulsa da merakını dile getirmede. "Siz gittikten sonra Sinan'ın durumunu iyice inceledim. Ve bir an önce görüşmemiz gerektiği için buraya geldim." dedi. Pervin yeni demlediği çayı ikram ederken, "Hocam; aç mısınız, yemek de hazır." deyince, Dr. Erdal, "Teşekkür ederim, aç değilim." dedi. Karşılıklı oturmuş çaylarını yudumluyorlarken konuya giren doktor, "Bugün Sinan'ın beyin yapısını iyice inceledim. Sizi korkutmak istemem ama bu durum başkaları tarafından fark edilirse bebeğe el koyabilirler. Böyle bir vakayı incelemek isteyeceklerdir." dedi. Ahmet, sinirli bir edayla elini kolunu sallayarak, "Hiç kimse oğlumu benden

alamaz, buna asla izin vermem!" diye öfkeyle tepki gösterdi. Zühal ise elinde olmayarak ağlamaya başladı. Aslında neyle karşı karşıya olduğunu bilmiyordu ama doğumdan sonra böyle şeyler ona ağır gelmişti. "Ben de bu nedenle geldim zaten; sizin de müsaadeniz olursa oğlunuzun takibini yapmak istiyorum. Ayrıca onun bu özel durumundan kimse haberdar olmasın." diye bu takibi resmi olarak değil, bir aile dostunuzmuş gibi yapmak istiyorum." dedi. Ahmet, "Peki, Hocam; siz ne düşünüyorsunuz? Sinan'ın bu durumunun açıklaması nedir?" diye sorunca, "Bakın Ahmet Bey; bu daha önce karşılaştığımız bir durum değil ama bunun belki de genetik bir mutasyon; yani, genlerindeki bir arıza sonucu oluştuğunu düşünebiliriz. Sonuçta Sinan'ın beyni normal insan beyninden farklı." dedi. "Hocam; o halde, siz nasıl uygun görürseniz öyle yapalım, ama oğlumu hiçbir şekilde benden alamazsınız, bunu peşin söyleyeyim." deyince, "Evet, böyle bir şey olmasın." diye Sinan'ın takiplerini gayri resmi yapacağım zaten. Onun böyle olduğunu, biz bildirinceye kadar hiç kimse bilmeyecek." dedi.

Doktorun teklifi aileye makul gelmişti. Hem hiçbir ücret ve karşılık beklemeden, oğullarının takibini yapacağı için Doktor Erdal'a minnet de duymuş, doktorun bu özel ilgisinden memnun olmuşlardı. Doktor gelmişken Sinan'ı muayene etmek istediye de, Sinan uyuduğu için ona dokunmadılar. Dr. Erdal ailenin telefon numaralarını da aldıktan sonra onlardan müsaade isteyerek gitti.

Doktor Erdal, Sinan'ın ailesini ziyaret ettikten sonra evine dönmüştü. Eşi Sevinç, "Nerede kaldın, yine ameliyat falan mı çıktı?" diye sorunca, "Hayır, bugün poliklinikçiydim. İlginç bir hasta geldi, onunla ilgilendim." dedi. "Bu saate kadar mı? " diye kuşkulu şekilde sorunca, "Getirilen bir bebektir daha yedi günlük. Ama sıradan bir bebek değildi." dedi. Sevinç, eşinin geç gelmesinden dolayı bahaneler uydurduğunu düşündüğü için biraz da alaycı şekilde, "İlgini çektiğine göre baya farklı bir durum olsa gerek." dedi. Dr. Erdal durumu açıklığa kavuşturmak için, "Bu, hayatımın fırsatı bile olabilir; inanamayacaksınız belki ama bu bebeğin kafatasının içinde üç tane beyin var." dedi. Sevinç, "Üç beyinli bir bebek, öyle mi? Bence, geç gelmelerine daha tutarlı gerekçeler bulsan iyi olur." dedi. Erdal Bey, cep telefonuna kaydettiği görüntüleri göstererek, "İnanmıyorsan bak." diyerek telefonu Sevinç'e uzattı. Sevinç de psikiyatri uzmanı bir hekim olduğu için insan anatomisine en az kocası kadar hâkim biriydi. Görüntüleri inceleyen Sevinç, "Gerçekten de biri sagittal biri frontal iki tane falks serebri var. Okspital loblar bütünleşmiş ve yeni bir hemisfer oluşturmuş; inanılır gibi değil." deyince, "Evet, hâlâ şoktayım. Ama bu kadar geç gelmemin sebebi; hastane otomasyonundan bu görüntüleri silip aileyi ziyarete gitmem oldu." dedi, Sevinç, "Başını belaya sokmayasın, dikkatli ol!" deyince, "Hayır, ama bu vakayı kendim inceleyeceğim, belki bununla ilgili bir araştırma ve makale hazırlarım.

Eminim ki, bu makaleyi sunduğumda yer yerinden oynayacak ve dünyanın en ünlü cerrahlarından biri olacağım." deyince, Sevinç Hanım, "Hımmm! Şimdi heyecanını anlıyorum, umarım istediğin gibi olur. Peki, bebek nasıl ve farklı durumlar var mı?" diye sorunca, "Olmaz mı? Bu bebek henüz hiç ağlamadı, ayrıca nesneleri gözüyle takip ediyor." dedi. Sevinç, "Eee hadi hayırlısı! Bilim dünyasına yeni bir şeyler katacak gibi görünüyorsun." dedi. Erdal Bey, "Belki de devrim niteliğinde bir şeyler!" dedi.

Günler günleri kovalıyor, Sinan'daki farklılıklar ise aile için olağan şeylermiş gibi algılanmaya başlanmıştı. Ahmet için uslu ve akıllı bir çocuktan Sinan ama annesi için bu kadar uslu ve akıllı oluşu iyi bir şey değildi.

Pervin ikinci haftadan sonra babasının evine dönmüş, bebeğin tek arkadaşı annesi Zühal kalmıştı. Ahmet, akşamdan akşama eve dönüyor, sadece Pazar günleri izinli olabiliyordu. Doktor Erdal ise haftada bir bebeği görmeye geliyor, gelişimi ve davranışları ile ilgili notlar tutup gidiyordu. İlk ay bittiğinde Zühal Sinan'ın düzenine göre bir düzen kurmuştu. Altı saatlik periyotlar halinde günü dörde bölmek zorunda kalmıştı. Sinan, sabah 6'da uyanıyor süt emdikten sonra iki saat uyanık kalıp dört saat uyuyordu, sonra bu döngü günde dört defa tekrar edip duruyor, anne de bu döngüye göre hareket ediyordu. Bunun dışında hiç ağlamıyor, annesi konuşunca bir yetişkin gibi dinliyordu.

Gözbebeğinde, arada farklı renkte bir kıvılcım oluştuğu da oluyordu Sinan'ın. Bunu ilk gören babası Ahmet olmuş ama ona inanan olmamıştı. Gerçi bu renk değiştirme olayı o kadar kısa sürelerde gerçekleşiyordu ki, gerçek mi yanılısana mı olduğunu anlamak imkânsız oluyordu. Dr. Erdal henüz bu hadise ile karşılaşmamış ama bu renk değiştirme olayına inanıyordu.

Dr. Erdal, Sinan'ın kan, idrar, gaita ve diğer vücut sıvılarını ayda bir tahlile gönderiyor, bu tahlil sonuçlarını resmi kayıtlara geçirmiyordu. Gerçi tahlillerin hiçbirisi olağan dışı değildi. Bütün sonuçlar sıradan sağlıklı bir bebeğin sonuçlarıyla aynıydı. Saç ve tırnak örneklerini genetik incelemeye gönderen doktor, bu numunelerde bir kromozom bozukluğu veya genetik bir anomali de bulamamıştı. Hâsılı kelâm her şey olağan ama bebek olağan dışıydı. Sinan altı aylıkken yürümeye ve dokuz aylık olduğunda konuşmaya başlayıncaya kadar incelemeler devam etti. İlk yıl dolduğunda Dr. Erdal'ın elinde erken gelişen bir çocuğun verilerinden başka sadece beyin yapısının farklılığı ile ilgili görseller vardı.

Sinan, neredeyse hiç hastalanmıyor, bebeklik rutinleri büyüdükçe değişiyordu. Artık sabah 6'da uyanıp gece 9'da uyuyordu. Günde iki öğün yemek dışında hiçbir şey yiyip içmiyordu. Genelde durgun ve suskundu. Arada annesinin cep telefonu ile vakit geçirmek dışında hiçbir şey yapmıyordu. İki yaşına girin-

ceye kadar da durum böyle devam etti. İki yaşına girdiğinde onu psikiyatrik açıdan değerlendirmek isteyen Dr. Erdal bunun için eşi Sevinç'ten yardım istemişti. Sinan'ı evinde muayene eden Sevinç, eve döndükten sonra, "Onu bir daha görmek isteyeceğimi sanmıyorum." dedi. Erdal Bey eşinin bu tepkisine bir anlam verememişti. "Neden böyle söyledin? Gayet akıllı ve uslu bir çocuk, onun hakkında izlenimin nedir ki?" diye sorunca, Sevinç, "Zihnimi okuduğuna yemin edebilirim, ben onu değil, o beni muayene etti." dedi. Görüşmeyi, Sevinç'le Sinan'ı ayrı bir odaya alarak gerçekleştirmiş ve videoyla kayıt altına almışlardı. Dr. Erdal, "Ne demek istediğini tam olarak anlayamadım, onda seni rahatsız eden neydi? diye sorunca, "Biz hiçbir şey bilmiyoruz ve bu konuda bir daha bana soru sormanı istemiyorum." dedi. Dr. Erdal eşinin konuşmak istememesi üzerine video kaydını seyretmek için çalışma odasına gitti.

Sinan kendi odasındaki yatağına oturmuştu. Sevinç selam vererek içeri girmiş, "Merhaba Sinan, ben Doktor Sevinç, seninle konuşmak istiyorum." diyerek karşısında bir sandalyeye oturmuştu. Sevinç oturunca Sinan da ona merhaba demiş ama bundan sonra yaklaşık otuz dakika boyunca ne Sinan konuşmuş ne de Sevinç konuşmuştu. Selamlaşma bölümünü tekrar izleyen Erdal Bey, Sevinç oturup Sinan'a baktığında Sinan'ın göz bebeklerinin çok kısa bir süre bir ışık yaydığını ve ondan sonra Sevinç'in hipnoz olmuş gibi yarım saat Sinan'ın karşısında hiçbir şey konuşmadan oturduğunu izlemişti. Görüşme Sevinç'in, "Teşekkür ederim Sinan."

demesi ve odadan çıkmasıyla bitiyordu. Dr. Erdal izlediği şeylere bir anlam verememiş olsa da Sevinç'le Sinan arasında telepatik bir sohbetin gerçekleşmiş olduğuna emindi. Erdal Bey Sevinç'i yatak odasında uzanmış görünce yanına oturup, "Videoyu izledim." dedi. Sevinç, "İyi." diyerek karşılık verip susunca, "Hiçbir şey konuşmadan yarım saat oturduğunuzu izledim." dedi. Sevinç bu konuda konuşmamaya yemin etmiş gibi suskundu. "Aranızda telepatik bir sohbet olmuş." diye düşünüyorum, dedi Erdal Bey, Sevinç, "Lütfen bu konuyu kapatır mısın, bu konuda konuşacak hiçbir şeyim yok." dedi. Erdal Bey eşini daha fazla zorlamak istemedi. "Özür dilerim, bu konuda sana bir daha bir şey sormayacağım." deyince Sevinç, ani bir hareketle oturup, "O çocuğu rahat bırak, hiçbir şey elde edemeyeceksin!" diyerek haykırdı. Dr. Erdal ne diyeceğini bilemedi. Kaygılı gözlerle Sevinç'e baktıktan sonra mutfığa gidip dolaptan çıkardığı soğuk suyu bir bardağa doldurup bir yudum içtikten sonra sandalyeye oturup ağır ağır su içmeye devam etti. Sevinç mutfığa girdiğinde Dr. Erdal mutfak masasına dirseklerini dayamış elleriyle saçlarını çekiştirip duruyordu. Sevinç, "Hiçbir şeye ihtiyacımız yok, ikimiz de doktoruz, mutlu ve huzurlu bir yaşantımız var." dedi. Dr. Erdal yüzünü kaldırıp Sevinç'e baktı, "İki yıldır bu vakayı takip ediyorum, bunu görmezden mi geleyim?" "Onun istediği dışında hiçbir şey elde edemeyeceksin. Bu nedenle onunla uğraşmayı bırakmalısın."

"Onunla, ne konuştuğumuzu bilmek istiyorum." deyince Sevinç,

"Anlatmam imkânsız, ama hayata dair çok şey öğrendim, diyebilirim. Onun bana anlattıkları bana özel şeylerdi, bu nedenle, sen dâhil hiç kimseye anlatamam." dedi.

"Peki, ne yapmamı istiyorsun?" diye sorunca, "Onunla arkadaş kalabilirsin, ama onu incelemekten vazgeç, belki böyle yaparsan sana da bazı şeyler anlattır." dedi. "İki yıldır onunlayım, bana hiçbir şey söylemedi."

"Çünkü sen ünlü olmak peşindesin, babası çocuk üzerinden zengin olmak peşinde, annesi ise onun bir ucube olduğunu düşünüyor. O ise her şeyin farkında." deyince, Dr. Erdal, "Bunları sana o mu söyledi?"

"Son kez söylüyorum, onu rahat bırakın. Ve emin olun ki, o ne isterse o kadarını öğrenebilirsiniz." dedi. Sonra eşine sarılan Sevinç, "Hayat, çok güzel." diyerek eşini öptü. Dr. Erdal, o anda bilimsel bir deney uğruna hayatı ıskaladığını anladı. "Yarın Sinan'la vedalaşmaya gideceğim." dedi...

Kasım 1986, günlerden Salı; Dr. Erdal evden çıktığında sonbaharın kızıl renkteki solmuş yapraklı ağaçlarına baktı. Siyah arabasının camına düşmüş olan bir çınar yaprağını eline alıp ufaladıktan sonra, "Bundan sonra, sadece yaşamak için yaşayacağım." dedi. Arabasının kontağını çevirip doğruca Sinan'ın evine gitti.

Kapıyı Ahmet açınca şaşırان Erdal Bey, "İşe gitmemişsiniz!" diyerek Ahmet'le

selamlaştı. Ahmet, onu içeri davet edince içeri giren doktor, "Sinan nerede?" diye sorunca, Zühal, "O gitti." dedi. Erdal Bey şok olmuştu. "Nasıl yani! İki yaşında bir çocuk nereye gidebilir ki?" diye sorunca, Zühal, "Dün akşam ikimizi karşısına alıp, "Anne seni seviyorum ama normal bir çocuk olmadığım için üzgünüm." dedi. Sonra babasına, "Banka hesabını kontrol et; artık çalışmana gerek yok, ama dikkatli kullan." dedi. Biz hayret ve şaşkınlık içindeydik. Ona, "Nereye gideceksin?" diye sorunca, "Sanırım Sirius'a." dedi. Ne diyeceğimizi ne yapabileceğimizi bilmiyorduk. Sonra bize bir zarf uzatarak, "Bu da doktorun." dedikten sonra, "Eşyalarımı toplamalıyım." diyerek odasına gitti. Biz o sırada ciddi olduğuna bile inanmıyorduk. Babası kartı kontrol etmek için internet hesabını açınca orada yüklü miktarda para olduğunu gördük. Bunu görünce, onun ciddi olduğunu anladık. Odasına gidip kontrol etmek istediğimizde onun orada olmadığını görünce şok olduk. Odasındaki halıda dairesel bir yanık vardı ama o odada değildi, dedi. Dr. Erdal kendisine bırakılan zarfı açınca bunun bir mektup olduğunu anladı. Oturup okumaya başladı.

Sevgili Erdal Bey; Siz bunu okuduğunuzda ben buradan ayrılmış olacağım. Size daha önce anlatmadığım bir şeyler anlatarak vedalaşmak istiyorum.

Ben daha annemin karnındayken mutlak bilinci gördüm. Aklım inanılmaz bir hızda çalışıyordu. Daha doğmadan önce

konuşulanları anlamaya başlamıştım. Yani dilinizi biliyordum. Annemin karnında sizin zamanınızla dokuz ay kalmış olsam da benim zamanımla doksan yıl sürmüştü doğmam. Ondan sonraki her günüm, sizin gün ve gecelerinizden farklıydı. İki yaşına geldiğimde aslında iki bin yaşıma gelmiştim. Ama bunu anlatmak ve anlamamanızı beklemek mümkün değildi.

Dünyada iken şunu anladım; siz, mümkün ile mümkün olmayanı ayırt edemiyorsunuz. Mümkün olan binlerce güzellikleri mümkün görmeyip ihtiraslarınız için mümkün gördüğünüz şeylere yöneliyorsunuz. Evrenin temelindeki mutlak bilinci ve sevgiyi görmüyorsunuz. Bilinç ile madde arasındaki perdeleri yırtmaya cesaret edemiyorsunuz. Tarihiniz ise bilince ulaşmış insanları katletmekle dolu. Ben burada doğmuş olsam da buraya ait değilim. Ben mutlak bilincin olduğu yere gidiyorum. Burada kalıp size yardım etmek isterdim; ama bunu size sunan herkes gibi ya öldürülecek ya da kobay olarak kullanılacaktım. Ben, uzay ve zamanın bana uygun olduğu; benim düşünce hızım ile zamanın uyum halinde olduğu bir yere gidiyorum. Size ise tabiatla aranızda bir bilinç oluşturmamanızı tavsiye ediyorum. İradeniz tabiatla uyumlu hale gelmedikçe kendi sonunuzu getirmekten başka hiçbir şey üretemeyeceksiniz. İrade ise mutlak bilincin maddi evrene yansımasıdır. Bilincin sizden tek istediği şey ise sevgidir. Hoşça kalın... SİNAN...

İsmail Okutan

Efsunlu Dağ Kokusu

Biraz öteden efsunlu bir dağ kokusu geldi burnuma, yürüdüm, serin bir hava sardı bedenimi, dağ görevlisi bir kuş karşıladı beni, yol güzelliklerini izleyerek. Dağı tırmanırken karşımda buldum o tanıdık kuşları. Yukarıdan bakınca uçsuz bucaksız ovada görülen tek tük ağaçlar nasıl bir direniş koymuşlardı ortaya, baltalara, balta gibi adamlara, olumsuz insan şartlarına karşı.

Nemden arınmış kuru ve temiz hava ile kuş gibi hafiflemişti bedenim ve ben dağın zirvesinde göğe asılı kalan bir cisim gibi hissediyordum kendimi. Bozkırda yaşamı seçen kuşlara ve insanlara hayran kaldım yeniden. Ruhu özgür ve engin bir bilgelikle yaratılan insanı daracık kent sokaklarına, sıcaktan sıkıp bunaltan sahillere kapatmanın anlamsızlığını, cahilliğini gördüm o anlarda.

Düzlükten yukarılara doğru tırmandıkça; "daha yukarılara gitmelisin, dağ ötesine, dolunaya da adım atmalısın," diyordu bana içimden bir ses. O muhteşem ve muazzam ormanlara, derin vadilerden geniş düzlüklere, bozkırdan o kocaman yalçın kayalıklara kadar her taraf, bütün doğa süper eşsiz bir güzelliğe sahipti. Yürürken hızla uçup giden kuşlar vadide vardiya değiştiri-

yorlardı, harika bir güzellik karşıladı beni. İnsan körfezinde ise kan birikmişti.

O eşsiz doğa şöleni, sarhoş edici bir melodi dinletirken bana, duygudan duyguya, düşünceden düşünceye, iklimden iklime geçiyordum, en derinden hazlar alarak. Yol aldıkça yeniden şekillenip genişliyordu sanki bütün kâinat fakat her şey tasmamandı ve her şey yerli yerindeydi sanki. Hiç bir fazlalık, hiç bir eksiklik, hiçbir kusur yoktu aslında, yolculuk ise ikinci plana düşmüştü o anda, belki de insanın içinde gülümseyiştir yolculuk. Devrimcilerin aradığı o geniş özgürlük steplerinde vardı ama bütün devrimciler ruhsuz, ayakları prangalı kentlerde üs kurmuşlardı nedense? Eski den kentlerde ruh vardı, güzellik vardı, erdem vardı oysa.

Dağın yamacındaki bir evden odun fırınında pişirilmiş karabuğday ekmeği geçmişin kokusunu getirdi ruhuma. Dağ başında bir çeşmeden içtiğim su, hayatı ve bedenimi tazeleyip yeniledi.

Kendimi iyice kaptırmıştım zamanın akışına, akışta demetlenmişti iç dünyam, su gibi akıp gidiyordu vakit, etrafımı, hayatı ve kendime dair algılarımı da değiştirmeye başlamıştı artık. İnsanın içini açan, naneli şeker gibi ufkumu iyicene açmıştı bu temiz hava ve yüksek tepe, gönlümü

tüm kirlerinden ve şüphelerinden arındır-
mıştı.

Anladım ki yalnız kalmaktır hayat bazen
ama çoğu zaman ayrılıktır hayat ve aslin-
da yalanmış meğer bu dünya.

Köyün sırtını dayadığı Ömer'in tepesin-
den hayata yeniden baktığım zaman
geçmişim, çocukluğum geldi gözümün
önüne. İnsandan boşalıp yalnızlığa
mahkûm, sevdiklerinden mahrum olan,
kendini kaybeden, misafirleri ağırlayan
köy odasının mahzun ve ağlamaklı hâli
geldi gözlerimin önüne, ince ağlayışları,
sızıları, inlemeleri geldi kulağıma.

Çay içmek bahanesi ile bir araya gelip
gece yarılarına kadar oturup gönülden
gönüle daldığımız gece sohbetlerini
hatırladım ah ederek. Sonra gündüzün
kırıldığı, gecenin başladığı akşamın kızılı-
ğı oluşmaya başladı. Gündüz ile gece
nasıl da birbirine karışmaktaydı, nasıl da
bir birine katılmakta, karılmaktaydı dur-
madan.

Benimse fazla zamanım yoktu. Dönüp
eve gitmenin vakti gelmişti. Hava tam
kararmadan tepeden mezarlığa indim,
duvardan atladım, soğuk ve ürpertici
mezarlarda göz gezdirmeye başladım.
Adımlarım beni doğruca anamla baba-
mın mezarının başına götürdü. Ellerimi
açtım fakat daha dudaklarım kıpırdama-
dan gözyaşı yağmuru başladı içimde, sel
olup aktı dışarıya.

Yara bere içindeydi kalbim, ayrılık yarası-
nın izleri vardı hâlâ.

Oradan dönüp evin yolunu tuttum.
Yürürken ihtiyar armut ağacının yanın-
dan geçiyordum. Misketlerle, gazoz
kapaklarıyla bu ağacın gölgesinde
oynadığımız günleri hatırladım. İnsanın

akıp gittiği gibi kimsenin duymadığı bir
yeraltı nehri gürleyerek akıp gitti içim-
den. Ne kadar çağlasa duymaz kimse.
İlk şiirimi bu ağacın altında yazmıştım,
kaç yaşımda olduğumu hatırlamıyor-
dum. Evden izinsiz ilk çıkışımda geldiğim
yerdı burası.

Canım çok sıkılıyordu. Yabancı bir sızı,
gayri meşru bir acı yerleşmişti içime. Dur-
madan kamçılıyordu içimden beni.

Öfkemde boğdum özlemimi dünya
aşksız kalmasın diye. Özlemimi, dileğimi
o ağaca ilettim orada. Her şeyin ne
kadar boş olduğunu acıyla anladım
böylece. Yüreğimin içinde zonklayan bir
yaranın acısıyla anne ve babamın
öldüğü günün dehşetini bir kez daha
yaşadım. Hayret ile hasret, vuslat ile ayrı-
lık arasında gidip geliyordum o anda.

Hayatın hangi gerekçesine tutunmalıy-
dım yaşamak için bilemiyordum.

Hangi gerekçe düşünemeyen, bir şeye
karışmayan anormal bir insan yapar
insanı. Hiç bir şeye susmayan, hep hay-
kırmak isteyen kalbim, hep düşünmek
isteyen aklım rahat bırakmıyordu beni.
Patlamak üzere olan bir bomba gibiydi
kalbim. Bazen lav püskürten bir dağ,
bazen kükreyen bir aslan, bazen çakan
bir şimşek, bazen bir kasırga gibiydi
kalbim. O an kendime baktım, kabıma
sığmadığımı, hiç bir yere sığmadığımı,
belki de hiç bir yer kaplamadığımı
acıyla anladım. Bakışlarım sanki yeri
delip geçmişti. Zamanı aşmış geçmişti,
buradan göçüp gidenleri görüyordum
sanki. Kulaklarıma uğultular, sesler ve
hıçkırıklar, burnuma kokular, dokunuşlar,
içime acılar, sızılar, ürperişler gelmeye
başladı, orada bir taşın üzerine oturdum.

Yeniden yaşamalı, hissetmeli ve duyumsamalıydım o gizemli günleri. Taş, tanıdık bir taştı. Ağaç vefalı bir ağaçtı, dostlarını görmek için meydan okumuştı resmen kuraklığa ve sıcaklığa. Kim bilir kaç kez üzerine oturup dinlenmiş, kaç kez tartışmasını yapmış, paylaşamamıştık o gizemli güzel beyaz taş. Birden geçmişin hareketlendiğini, acıklı bir müzik içinde gelip yanımdan geçtiğini hissettim.

Kalbim patlayacak, kafam çatlayacak sandım. O endişe ile yerimden kalktım. İncinmişti içim, tüm nefesimi içime çekip ah dedim, ah. Aklımın sınırlarını zorluyordu buradaki geçmişim. "Efsunlu bu dağın, bu tepenin çobanıydın bir zamanlar," dedim kendime. O efsunlu dağın kokusu, çölün ruhu boğazımdan içeriye doluyordu sanki.

Ağır ve aksak yürümeye başladım, yıkık dökük bahçemizde duvarına doğru ağlamaklı bir ruh hâli ile. Konuşmak istiyordum duvarlarla, içimi dökmek istiyordum, harabeye dönmüş sadece ağaç köklerinin yeri kalmış bahçemizde. Gözyaşlarım sessizce düşüyordu toprağa.

Hangi yöne dönsem hasret, hangi yöne baksam kapıları sürgülemiş zindan, nereye gitsem çocukluğumdan kalma kâbuslar. Geçmiş zaman, kelime kelime saniye saniye doluyor içime.

Hangi hatıramın yakınındayım, kimin uzağındayım, bilemiyorum, bu geç kalınmış avdet kimin, neyin, kimin sılası olabilir bilemiyorum? Kimin, neyin ayrılığını yaşıyordum ağlamaklı sesimle; kimin, neyin acısıydı bu yalnızlık? Ben uyurdum, beni büyüttü, geceyi emzirirken annem, kalbimi temizlerdi elleriyle.

Kelime kelime kalbime iniyordu hasret,

yağmur gibi içime yağdı sonra özlem. Biliyordum, biliyordum bir gün böyle ağlayacaktım, gözyaşlarım yağmur gibi akacaktı, susuzluktan kavrulmuş, çatlamış, çöl olmuş çorak topraklara. Ne zaman ona gülmeye kalksam o zaman kalbinden vuruluyordu yaşamak. Ben gizemli, efsunlu dağın kokusuna, dağın yaşamına vuruluyordum.

Sinan Şuekinci

Dionysos

Kalktı, kuzineye yaklaştı, kapağını açıp patatesleri çevirdi. Külünü çekti.

“Biraz kömür atam da canımız ısınsın,” diye söylenerek dışarıya kömür almaya çıktı. Kapının önündeki biriken karları görünce, “daha demin, daireden dönünce küremiştim,” diye mırıldanarak omuzlarını boynuna doğru birleştirdi, tipinin savurduğu kar tanelerinden kendini koruyarak, kömürü alıp içeriye girdi.

İrili ufaklı taşlarla çevrili, kapısı olmayan bahçede rüzgâr ile karın dansı sürüp gidiyordu ezelden beri...

“Allah dışarıda kalanların yardımcısı olsun!” dedi içeri girince. Kömürü attı. Koltuğa oturduğunda Hamza'nın pürdikkat yapmaya çalıştığı ödeve daldığını gördü. Bu el yazısı da nerden çıktı, diye düşündü. Karısı Hacer, çekirdek çitlatarak televizyonda izlediği dizisine bakıyordu; sanki o anda sobalı, çatısı damı çatır çatır dökülen bir evde değil de dizideki konakta yaşıyormuş edasıyla,

“Kız kalk, bir çay koy!” deyince birden suratını ekşitti, mutfaka gitti hızlı adımlarla. Elinde çaydanlıkla odaya girdi, sobaya yöneldi. Çaydanlığı sobanın üzerine koyarken sobanın üzerine düşen damlacıklar

cosladı. Cos... Bu ses... İşte bu ses, sanki yüzyıllardır, aynı evde aynı insanların arasında aynı kalın duvarlara çarpa çarpa ortalığı çınlatan ses...

“Gazeteler de sürekli ekonomik krizden bahsediyor; ‘harcamalarınıza dikkat edin, bu kış uzun sürecekt!’ diye söyleyip duruyorlar,” dedi daireden her gün getirdiği gazetenin sayfasını çevirirken. Karısı oralı olmadı. Rüyasına dalmış, kendisini kadın aktörün yerine koymuş, dalmış gitmişti yine...

“Hacer sana söylüyom kız, yine dalıp gitmişsin hanımının konağına!” dedi uykulu bir bakışla.

“Hele bir dur Mirza!” dedi, kabukları koyduğu bakır kabın içine düşen yemediği siyah çekirdeği ararken. Kadın milleti değil mi, dünya batsa umurlarında olmaz, diye düşündü. Üstüne anasının yıllar önce ördüğü hırkasını alarak sigara içmeye hole çıktı. Kapıya dayandı, bahçedeki uçuşan karları izlemeye başladı.

“Bu memlekete de ne yaman yakışıyor kar,” diye mırıldandı. Etraftaki evlere baktı; pencerelerdeki ışık huzmeleri tipiyle birlikte silikleşiyordu. Derin bir

nefes aldı sigarasından, izmaritini küllüğe attı; kapının önündeki karı avuçladı, ufala-
dı. Omuzlarını boynuna doğru çekerek içeri girdi.

Sabah her zamanki gibi karısından önce kalktı, üstüne bir hırka aldı, sobayı yakmak için yazdan kıydığı odunları getirdi; soba çatırdadı... Sobanın çatırtısını değil de sıcaklığını tekmiil bedeniyle duyumsayan Hacer, üstü başı dağınık bir vaziyette mutfığa gidip çayın suyunu koyduktan sonra elini sobanın üzerine doğru tutarak,

"Eşik kardan geçilmiyor, hafta sonu biraz kömür yığmak lazım hole, "dedi elleriyle gözlerini ovuşturarak.

"Hele bir hafta sonu gelsin, hallederiz," dedikten sonra "insan bir günaydın der kocasına," diye söylendi kaşlarını kaldı-
rak. Öteki orali olmadı, omuz silktili, uyuyan oğlunu kaldırmaya gitti. Günaydın demesini öğrenemedikten sonra ne işe yarar ki izlediklerin, okudukların, söylediklerin, diye düşündü. Sobanın arkasındaki kapıdan oğlu göründü avucunun içiyle gözlerini kaşıyarak,

"Baba öğretmen oyun hamuru istedi."

Oğluna gülümseyerek baktı:

"Ulan hep anamı sorarlar, babamı soran yok!"

Sonra sarı yağlarını bala katarak kahvaltılarını ettiler. Yola düştüler.

Arnavut kaldırımlı caddede yürürken,

ayaklarını her kara basışlarında çıkan ses, bu şehirde yaşamının en güzel yanıydı. Hele oğlunun gittiği eski Rus mimarisi okula bakınca büyülenirdi. Hamza'yı öptükten sonra o büyü-
l, sanki hâlâ içinde kara kalpaklı sert yüzlü adamların dolaştığı o binaya baktı, oğlunu uğurladı. İnsan bu sokaklarda yürürken taşın can verdiği binaların eski hâlini, daha önce kimlerin yaşadığını, hatta şehrin inşa edildiği zamanlardaki insanların yaşamını merak ediyordu; hatta gülümseyişlerini ayazın ortasında, hatta savaşları biteviye uzayıp giden, hatta farklı kültürden olmasına rağmen birbirine benzeyen taslardan içtikleri çorbaları ve sonrasında öteki olmanın nasıl tohumlandığını... Sonra ta dedesinden babasından miras kalan âşıkların dizeleri gelir aklına: "Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana..." Kafası karışmıştı gene. Çalıştığı, yine eski bir Rus yapısı olan binaya gelmişti geçmişle bugün arasındaki köprüde gidip gelirken. Kapıdan içeri girmeden paçalarındaki karı temizledi, içeri girdi, odasına geçti. İzzet yine erkenden gelmiş çayı demlemişti.

"Günaydın İzzet ."

"Günaydın Mirza," dedi, "müdürün odasının peteği yine su kaçırıyor, hele sen ona bak da ben de kazana su ekleyeyim."

Odaları gözden geçirdi, çöp bidonlarındaki kâğıt parçalarını bir araya getirip geri dönüşüm kutusuna attı. Perdeleri düzeltti. Alet çantasını getirip müdürün odasındaki kalorifer peteğinin yanına

koydu. "Bir bardak çay alam da içim ınsın," dedi kalpaklı Atatürk posterine bakarak.

Ocağa girince İzzet,

"Cuma günü sen postaneye gittikten sonra müdür beni yanına çağırdı, tasarruf yapacağımızdan bahsetti. Kullandığımız bütün malzemelere dikkat edecektmişiz, haberin olsun."

"Bakarız, tamam," dedi çok da bir şey anlamamış bir edayla. Bardağındaki çaydan bir yudum alıp müdürün odasına gitti. İşini bitirip son civatayı sıkarken müdür girdi içeri.

"Günaydın müdürüm, "dedi.

"Günaydın Mirza, sonunda hallettiniz!"

"Evet müdürüm, bu sefer civataların hepsini yeniledim," dedi müdürünü memnun etmek isteyen bir ses tonuyla. Malzeme çantasını toplayıp çıkarken müdür,

"Ha, Mirza, İzzet'le konuştun mu bilmiyorum. Bundan sonra tasarruf tedbirleri alıyoruz. Gereksiz hiçbir malzemeyi kullanmıyoruz."

"Tamam efendim."

"Bu arada camları lüzum olmadıkça açmayın. Yakıt tasarrufu da yapmalıyız."

"Dikkat ederim, efendim."

"Evlerinizdeki harcamalarınıza da dikkat edin! Durum ciddi," dedi kaşlarını kaldırarak.

Koridordan geçerken, müdürün sesi yüksek odanın tavanına çarptıktan sonra bütün koridorda yankılanıp tek tek diğer odalardaki herkesin ensesinde soğuk bir esintiye sebep olmuştu sanki.

"Herhalde bu kriz etkileyecek hepimizi," diye mırıldandı. Bizim kadına da anlatmak gerek bunları, diye düşündü. Kendi kendine söylendiğini gören İzzet,

"Bir şey mi dedin Mirza?" dedi elindeki bezle oynarken.

"Müdürün dedikleri aklıma takıldı İzzet, adam doğru söylüyor, dikkat etmemiz lazım: hem burada hem evde." Başını sallayarak onay verdi İzzet.

Daireden eve dönünce markete uğradı. Sabah Hacer'in verdiği yoklar listesini çıkardı. Birden müdürün dedikleri geldi aklına. Her şeye zam gelmeden kuru gıda alayım, diye düşündü. Kâğıtta yazılı olanların bir fazlasını aldı, ellerinde poşetlerle Arnavut kaldırımlı yolda yürürken katır kutur adımları arasında oğlunun okulu ilişti gözüne, gülümsedi. Akşamları okul çıkışına yetişemediğinden Hacer alıyordu Hamza'yı. Tam eve girecekken ayağı kayar gibi oldu, bahçe kapısının önü gene buz tutmuştu. "Hay Allah! Daha dün temizledim, birisi kayıp düşmeden kül dökeyim." dedi. Poşetleri Hacer'e

verdi, kül kovasını aldı, buz tutmuş yerin üzerine döktü. İçeri girdi.

"Bir dediğimi iki almışsın adam. "dedi poşetleri boşaltırken Hacer.

"Fazla mal göz çıkartmaz!" dedi eşofmanlarını giyerken. "Dün sana gazetedan okumuştum, kriz kapıda diye. Bugün de müdür aynı şeylerden bahsetti." diye devam etti çemkiren bir dille. Diziden başka ciddiye aldığı ne vardı acaba bu kadının, diye düşündü. Ellerini yıkamaya gitti, döndü, oğlunun başını okşayıp öptü. Sobaya kömür attı, boş boş televizyondaki gölgelere baktı.

Bundan sonraki her gün, iflas eden şirketlerin, yuvası dağılanların, köprüden atlayanların, umudu kalmayanların, kara kara haberlerin kulakları tırmalayan sesleri duyuldu o boş kutunun içerisinden.

Daireden dönerken parası yettiğince kumanya alıp krize karşı kışı daha rahat geçirmenin hesabını yaptı. "Yeter, Mirza yeter!" demişti bir gün karısı daha fazla dayanamayarak. Belki bir yıl yetecek kumanya almıştı.

"Olsun, Hacer. Dairedeki herkes aynı benim gibi. Evin yolunu tutan birkaç öteberi almadan geçmiyor marketlerin önünden." dedi zafer kazanmış, vakur bir edayla.

Bir akşam yine, pencereleri kalpak giymiş evlerin önünden geçerken, bir evin bahçe çeperinin üzerinde boş

şarap şişesi gördü. Aklına, daireye geçen yıl atanan Aras'ın söyledikleri geldi:

"Bu dünya boş Mirza Bey! Her şey o kadar ağır ki... Tüm bu yükten kurtulman için Dionysös'un insanlara armağan ettiğinin kıymetini bilecen!" demişti kendinden emin bir gülümseyişle.

"Dionysos kim Aras kardeş? Hem insana ne armağan etmiş bu zat?"

"Şarap armağan etmiş, başka ne olacak!"

"Şarap mı?"

"Şarap ya ne sandın! Bu yükten nasıl kurtulursun içmeden."

Hatırlayınca kafasını iki yana sallayarak güldü. Şu 'hayatın yükünü' öğrenemeden tayini çıktı adamın, diye düşündü. "Hayatla falan karıştırma kafanı yine, yaşa gitsin be yav!" diye, Trakya şivesiyle mırıldandı sessiz ve kimsesiz karların üzerine basa basa yürüdüğü sokakta. Bir nefesle doldurdu ciğerlerini mis gibi ayazla... En son şarabı Edirne'de askerliğini bitirdiği gün arkadaşlarıyla içmişti. Otobüsün kalkmasına saatler vardı. Bitlisli Baran, "Hadi kalkış saatine kadar kafaları çekek," demişti. Otobüse bindiklerinde o kadar sarhoşlardı ki daldıkları uykudan saatler sonra muavinin zorlamalarıyla uyanmışlardı.

Bakkal Haydar'ın dükkânına girdi. Bilinen marka bir şarap aldı, oğluna çikolata,

karısına da üç bardak çekirdek. “Madem öyle biz de hayatın yükünü hafifletelim,” dedi Haydar’ın yüzüne bakarak. Haydar, anladığını bıyıklarının altında hesapsızca gülüşünden belli etti. Belki o da tanıyordu Dionysos’u, kim bilir!

Hızlı adımlarla, karda izler bırakarak, genzini yakan yanmış kömür kokuları arasında evinin bulunduğu eski ama hâlâ capcanlı bir ruhu olan sokağına girdi. Sokak lambaları yanmıyordu gene. Hacer şarabı görünce çemkirmezse iyidir, diye düşündü. “Aman sende, gecenin zıkkımına kadar izlediği dizilerde neler yoktu ki!” diye söylendi ısıklık çalarcasına. Bahçenin kapısındaki buzlar adım attıkça çatırdamaya başlamıştı. Ne kadar kar yağsa da rüzgâr burada karın birikmesini engelleyip sürekli kaygan bir zemin oluşmasını sağlıyordu. Birden bir köpek havladı, ayağı kaydı; o kısa anda taştan çepere tutunmaya çalıştı ama olmadı. Kafasını çepere çarpmasıyla yere düşmesi bir oldu. Sımsıcak bir şeyin ayaklarından tüm vücuduna yayıldığını hissetti, alabildiğince geniş gökyüzüne, yıldızlara ilişti bakışlarını. Hacer, dizisini izlemeyi bırakmıştı, tedirgin bir halde pencereden dışarıya baktı. Sofra öylece kurulu bekliyordu. “Oğlum, baban nerede kaldı?” diye sordu Hamza’ya medet umarcasına. Bu saate kadar hiç kalmazdı, diye düşündü. Ayağa kalktı, pardösüsünü giydi, oğluna dönüp erkek kardeşinin yanına gidip geleceğini söyledi; artık saklaya-

madığı titreyen elleriyle kafasını okşayarak. Kardeşi iki ev ötedeydi. Ayakkabılarını giydi, Hamza, annesi çıkana dek arkasından baktı. Tam salona girecekken annesinin çılgınlığını duydu. Koşarak bahçeye çıktı. Kar hızlanmıştı. Annesinin feryatları kulaklarını tırmalıyordu. Babasına baktı. Beyazın üzerine yayılan koyuluğu gördü; kırılan şişeyi görmedi.